

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

866/III. 135.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

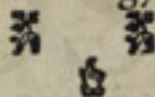
Országos Széchényi Könyvtár

CRONICA,

AVAGY,

Szép historiás Enec,

Miképpen Hariadenus, Tengeri toluay, Barbarossa, és Bassaua lőt, Es, miképpen ez által Suliman Czászár a Tengert birta, és meghaborította a Tengert, sőt földeket, várakat, és városokat, Es megvőtte Tuncum Királyi birodalmat, Midőn az országbeliec egyenetlenségből vesédnének egymással.

VALKAI ANDRASTOL VER-
segebe képen forszettet.

COLOSVAROT

I. 5. 73 ESTENDŐBE.

CRONICA, auagy, SĚP HISTORIÁS

Enec, à Barbarofsárol, és Tunctum orfágnac

:✠: clucféféről. :✠:

L Amboroc kérlec most meg hallyatoc,
Minnyaian kie itten ielen vattoc:
Egyeb dolgokat hatra hadiatoc,
Isten nec dolgait ezodallyatoc.

Egy dologról most nektec emléközem, Kérlec
halgassatoc meg én beszédem, Aphricai dolgo-
kat isen gőtem, Orfágoknac változásit éneklé.

Vessem elömbe serencze forgasat, Két tőrec
toluaynac nagy forgodasat, Horuknac és Barbarof
fanac dolgat, Mint vetéc meg Algeriú orfágar.

Egy Göregből lőt Töróc attyoc vala, Lesbus
figet neki hazáia vala, Igen segény parasit rend
ből ő vala, Segénylégec ő hazoknal nagy vala.

Rolla sokat isfiac gondolkodanac, Mint se-
génségekből szabadulnánac, Végre egy haiót őc
ketten orzánac, Tengerre tarsaickal indulanac,

Egy fő toluayt őc tengeren hallanac, Neue
Kamal, az mellé allánac, Végre mikor nagy so-
kat predallánac, Meg kazdaguluan, attol el va-
lánac.

Neueköduén haioioc, tarsalágoc, Öregbed-
uen nekic kazdagfágoc, Vetéc tengerben min-
den bizodalnoc, Mauritaniara lön indulasoc.

A ij

De mi.

De mikor az országba bejutának, Minden fe-
lé nagy hire lön hadaknac, Io alkolmatossága lön
dolgoknac, Mert két wra lön Algeriumnac.

Imè ők birodalmon nem alkhatnac, Kiraly-
ság ért haborodasban vadnac, Sömbe vini az
országért akarnac, Kiralyság társot nem fenued
maganac.

Segitsegül egyic az Numidakat, Soc pénz
ért meg fogada Arabokat, Haluan à másic, Török
toluaiokat, Nagy öremmel mellé hiva azzokat.

Sőt Horuc ott az Ariadenussal, Fűzetés ért
forgódnac toluaiokkal, Kiraly fiát bűstattyác szép
szauokkal, Attyafiat meg veric puskás haddal.

Igen sokattilan puska Maurusoknal, Mind
Numidiai Araboknal, Két fél viadalnac hogy ott
sömben ál, Török puskafoknac szerencze fogal.

Meg vereténec Maurusoc, Araboc, Sokat be-
nec le vagánac toluaioc, Soc nyereségeken lön vi-
galagoc, Hogy szerencze hamar lön io fogaioc.

Olly igen hamar Horuc az öczéuel, Ó wrok
hoz lönec gonoszméuel, Mert meg öléc afit ők
hertelenséggel, Nem gondolnac io fűzetéséuel.

A fő nép nec soc aiandékot ostitnac, Kiker a-
domannyal hozzaioc haytnac, Minden engedet-
leneket le vágnac, Ország birodalmára ők így
jutnac.

Czoda ez vilagnac ő állapottya, Ó vdejét melly
hamar

3
hamar változtatta, Emberec szerenczeit mint
forgatta, Mint ez dolog történeti mutatja.

Melly hamar szegénységből kaszagsagra,
Iutnac őc ország birodalmara, Algerium ország
Királyságra, Vgyeközetec esmet lön nagyobra.

Attyoc hazanal való szegénseget, Így tanosí-
tatác el őc az ehseget, Vőnec magoknac Feiede-
lmesget, Keresztényeknek hozánac gyötrelmet.

Gyorsan esmet az ő álnakságokkal, Circellu-
mot meg veuéc hamaraggal, Feiedelmet meg ő-
léc czalardaggal, Birodalmokat öregbitéc aual.

Nem sokára erővel, czalardaggal, Földön,
tengeren iaranac rablással, Bugea ala menénec
hadokkal, Hogy azt magoknac vennéc hatal-
mockal.

Igen gyorsan ben való Spanioloc, Isten be ve-
réc minden bizodalnoc, Meg halléc mennyekbē
ő kiáltóc, Vgyekben szegényülénec Poganoc.

Forgodásában lám ot az Horuknac, Sebesē-
ge az álgyu gilyobisnac, Szakadása lön az ő iob
kariánac, Melly mia békét hagyá Bugeanac.

Illyen szerenczetlensége után, Semmi hada né-
löt, hátra maraduán, Batorsága fűvében helyén
áluán, Noha ő iob karia volt el szakaduán.

Czac hammar Spaniol Didacus Vera, Ség
haddal méne ra Algeriomra: Spaniol haddal az
Törőc Horukra, Kiket poganoc hányánac sz-
blyára.

Olly ſép haddal eſmet Vgo Monkata, Pogá
nokra méne Algeriomba, Két fél köſt erős viadal
támadá, Szerencze ott is Pogánnac ſolgála.

Diadalmot vönc eſmet Poganoc, Kin igen
remélénec Spanioloc, Erőſſen vigadnac töröc tol-
uaioc, Hogy illy gyakran eſic kazdag predaioc.

Olly nagy hirc vala Kereſtyénſégben, Min-
den felé vadnac emléközében, Töllec ſoc helyyec
vadnac röttegésben, Mert vadnac mindenfelé
érközésben.

Magoknac nagy reménſéget fogánac, Mert
húuénec ſerencze iárafánac, Vizen, ſárazon, min-
denfelé iutnac, Két attyafú, két felé hadakoznac.

Immár tellyes leuen bizodalómal, Töröc Ho-
ruc meg indula hadáual, Senkitől nem fel, vagyon
batorſággal, Tremiſſeniomra méne ſép haddal.

Nagy ſoc toluay töröc melle iöt vala, Kikből
neki ſép puskás hada vala, Haluan eſt Tremiſſe-
niom királlya, Pogan ellen ſép haddal keſült vala.

Olly hammarſággal két had ſömbe ſállá, Egy
fél leſult, más fél Allát kiálta, Soc dob, trombita
erőſen harſoga, Mint menydörgő két had ſöm-
be roppana.

Meg veretéc Pogan mia à Király, A ſerencze
Horuknac ott iol ſolgál, Orſágából ki vzetéc à
Király, Előb indula haddal Pogány Király.

Immár hogy Oranumhoz közelgetne, Mi-
kor

4
kor hammar à nagy Portuſra érne; S'ép kéſi Spa
niol had vala ezekbe, A Penuſoc is tamattac vala
egybe.

Czac hammar Penuſoc Spaniolockal, Egyet
ertuén, tamadánac ſép haddal, Erős viadaloc Poga
nockal, Pogant meg veréc kemény viadallal.

Horuc az ő hada veſéſét látván, Más hadra
magát tartani akaruan, Io loua ſáíát follnia bo
czátván, Meg futaméc, népe lön le vágatuan.

Az louag Spanioloc ötet v'zic, Penuſockal, az
Horukot kergetic, Egy nychány magáual ő meg
fogatic, Kickel őſue hamar ſeie vétetic.

Ez ſél kezű ember v'gyét így veſté, Eképpen
ő vétkei meg fűzete, Soc győzedelmeit így ſég
enire, Iſten ſoc vétkei ért meg büntete.

Lön nagy vigafágoe Spanioloknac, V'ellec e
gyetembe à Mauroſſoknac, Főképpé tenger mel
lyékelakoknac, Hogy vége löt Piratác Királya
nac.

Illy örömmec ő bizonyosb voltaért, Az Ho
ruknac ő ſciét czuſolás ért, Spaniol orſágba kül
déc be ezért, Tölle valo előbbi rőttegés ért.

Czoda hammar ſerencze változáſſa, Ő hoz
za ember magát vgy alkofa, Higye, hammar le
ſen czalatáſſa, Ki magát el hiſi, ſégyen valláſa.

Horuc ebben példa lehet mindennec, Minap
fia czac egy hituán törekne, Feiedelme hámar löt
ſoc népekne, Czac el hiuéſe oka veſéſenec.

A kereszténye nec igen vigadoz nac, Hogy mag
uát sackastottác toluaiok nac, Maga tudiac öczet
à nagy Horuk nac, Nagy okoságát Hariadenuf
nac.

Kemény földel bátyyahoz hasonlatos, Min
den dolgaiban bölcz, igen okos, Diczireség kiua
no igen haragos, Had viselésre igen alkalmas.

Igen hamar battya halálat haluán, Es halá
lát torlannia akaruán, Wyab török Toluaiokat
hiuatuán, Puskás hadat Törökekből támasztuán.

Siet örögbiteni birodalmát, Meg rőtten
nie ő bomszédtségát, Mind Mauritaniat, és Numi
diát, Hispaniát, és mind az Sardiniát.

Velekedni fokot ő nem akara, Louag, gya
log hadat fejet támaszta, Szárazon, vizen hadait
indita, Tölle el földet népeket meg hayta.

Pattanttyukat, álgyukat hozata, Mellyeket
örög haiókra hányatà, Port, gilyobist bővség
gel fel rakata, Népet batorita, vizen indula.

Rémite meg rablással Hispaniát, Mert rab
lással elára egy tagiát, Hasonlatos képpen az
Sardiniát, Es Balearium nac ő tartományát.

Ezec után nyereséggel meg tere, Numidákra
wyobban fel keűle, Czalardlággal egy fő em
bert meg őle, Az Hametet, Mert fel vala ő tölle.

Más Numida hertzeg ellen indula, Mellyet ne
uen Benkad nac linac vala, Egy néhány helyen
hertzeg-

hertzezzel meg viua, Cecum várasnal ást meg
győőce vala.

Onnat, Tremisseniom hatarában, Amidára
indula haragiaban. Lón Amida előtt futamaf-
ban, Minden népéud ő táuolly állásban.

Czoda gyorfolaga Barbarossának, Soc mester
segei ő neki vadnac, Oroslan bór hol nem elég
subának, Roka bört foldoz akkor ő gallérnac.

Olly nagy hire vala győzedelménc, Rőtregél
se Barbarossa neuénec, Minden felől, kic velle főm
belesénc, Miatta hamar meg bégyenültőnc.

Nem sokára esmet haddal indula, Mert viz é
ő ellene hadat halla, Spaniol haddal az Monkara
vala, Ki Sardiniahoz nem messze vala.

Siet Hariadenus Monkátára, Hogy be ne bo-
czássa ő határa, Étzaka vte ő Spaniolokra, Soc
Spaniol eőce ott is rablágra.

Igen meg vereténec Spanioloc, Sebben álla-
da el onnat hadnagyoc, Pogán kézbe esénec ot-
sóc rabhoc, El nyereténec őp álgyc és haioc.

Lón esmet wy hada Spaniolockal, Roderic
Portundus vala haddal, Hilla Toluaiokat Baleri-
comnál, Hogy volnának czac őtuen het haioc-
kal.

Igen Portundus è dolgon vigada, Hogy Po-
gant Colubranianál halla, Melly czac tiz mélföld
Ebusumhoz vala, Győzedelmet igé reménli vala.

Az haióc közzül nyóltzat el válasta, A nyóltz
haio bizonyába nagy vala, Pogan ellen est elég
nec alita, Viadulhoz est kefire, meg rakà.

Ráioc indula azért Ebusombol, Haymad
ryucfókort indula városbol, Ménését nem tiokol
hat à Pogániol, Virratokort meg látzan ac ha-
iókbol.

Iò módia nem lön ebben Portundusnac, Há-
mar késüle Pogán viadalnac, Vakmerő búue va-
la Portundusnac, Mert nem néze soc vóltát Poga-
noknac.

Ote véuéc esekbe hir hazug vóltát, A Pogá-
nac hogy látac sokaságát, Sokan bányác Had-
nagy vakmerő vóltát, Dolgoknac olly igen sullyos
vóltát.

Czac hammar hogy viadalnac állanac, Segé-
ny Spanioloc ottan romlànac, Mert deréc ereie
Barbarossanac, Ott vala, ki miat né ióliarànac.

Aflan Czelebia egy fő Pirata, Másic Sulimá,
ki vala ő társt, Aflan bõmbe mène à Portundus-
ra, Suliman pedig v. közzéc oldalba.

Nem iò móddal Portundus indult vala, Tõb
haiókat mert hátra hatta vala, Haióiabá társtual
veszt vala, Ennec vakmerõsege oka vala.

Cantabriai Ianos másic haióban, Aydin
Smirnatol lön meg nyakazásban, Soc Spaniole-
sic rablágba, De fegyver mia tób lön elhullasbá.

Enyi

Enyi socfő nép vesse az viadalbá, Portundó
v. se, Cantaber Ianosfal, Ciuerius Ianes, Sances
Mathéual, Meg nyakastatnac nagy soc iáborral.

Lön foklága az Portúdu Ianosnac, Az Po-
dericus Portundus fiának, Kelerues lön attya ve-
sése annac, Foklágá lön iò Corduba Ianosnac.

Lönec nagy vigalágba à Poganoc, Istenhöz
ohaytnac à segény rabboc, Pogán kézbe eséne
sép het haióc, Saladánac egyikbé Spanioloc.

Algyu fősfámot mindét el nyeréne, Algeri-
omba örömmel menéne, Barbarossának aiándé-
kot véne, Két fő rabbot, Algyut taraszkodat véne

Rayta Barbarossa igen öntile, Vitézinec lön
töle diczirete, Fő aiándékor nyereségből főrze,
Kiket ő Suliman Czaárnac küldé.

Igen szép vala Portundus haióia, Kibe aiándé-
kokat raktác vala, Constantinápolyba hogy vit-
téc vala, Török Czaárnac be mutattác vala.

Ott haiór, aiándékokat, záslókat, Czaár iò
keduel látà mind azokat, Diczire önekie minden
dolgokat, Követeknece östra aiándékokat.

Soc haiókkal Barbarossa kefélle, Wyab toluay
had ő mellé iöue, Sina, és Halikocz iöue, Eze-
kel harmintz haió toluay iöue.

Ezeckel hatuan haiókra teléne, Hadi fősfám
mal kiket epüéne, Vitézlő férfiakal kéfiténe,
Gades várafra menni vgyeközéne.

Circellomba az erőnc feléül, Halikoczot bo-
czárác el fépferrel, Soc haiokat hogy meg rakna
eléül, Hogy hadoc lönne böwféges mindennel.

Rólla hirt mondánac az Aurianac, Károly
viz ereic fő hadnagyánac, Boffonkodic halálán
Portundusnac, És ilyen hatalmokon toluaiok-
nac.

Ezer, ött száz, harmincz estendő vala, Auria
Andras hogy fel kéfűlt vala, Genuabol mikor ki
indult vala, Nagy ötöt haioia harmincz nyoltz
vala.

Tengeren fép hadáual meg indula, Balearis
figetbe mikor iuta, Toluaioc dologárol wyob hirt
halla, Múuel hada két felé szakar volna.

Az ő fele hadáual Barbarossá, Még vgyan
Algeriomba ben volna, De más réféuel az Hali-
kocz volna, Circellum mellet haddal állot volna,

Ra indula Auria Halikoczra, Mikor közel-
getne már Circellomra, Pogán látván, esmere ho-
gy Auria, Ra gondola Halikocz ő dologára.

Igen hamar haióit el súllyesté, Várasbol Tö-
rökeket várba viue, Várasbeli népet pedig el kül-
de, Hogy várasban az Auria ne érne.

Oda mikor elérközéc Auria, Várasbeli már-
ha predára iuta, Nyoltz száz keresztényen rab meg
szabadula, Kin Auria Andras igen vigada.

Róuid öremelön keresztényen hadnac, Segité-
ge érkö-

4
ge érközéc Halikocznac, Louag, gyalog seregee
Numidáknac, Gyötrelmet hozánac az Olafok-
nac.

Eft látúan Auria, meg háborodéc, Várasbá
valo nép nec iell adattéc, Hogy à predálás töllec el
hadiatnéc, Minden ember haiókra takarodnéc.

Gyakor iellel ki nem hiuattharánac, Mert ő-
rül nec vala kazdag predánac, Numida louagoc
raioc iutanac, Vár bol is ki vttéssc lön toluaynac.

Imit amot Pogánoc Olafokat, Vagiác és fog
doslác az predállókat, Kic nem halgatác ő bölcz
Hadmagyokat, Levágánac Olafokban négy fáz-
zat.

Egy fő ember közzüléc foglya eféc, Pallauici-
nus György ort rabba eféc, Hatuan magáual é-
leire tartatéc, Szo fogadatlanfág ért ez törtennéc.

Még is Auria à töróc haiokban, Egy nehá-
nyat el nyere ez vtában, Gades váras is lön fáb-
adulásban, Mert Barbarossa lön háborodásban.

Auria Andras meg tere hadáual, Haióc ért
vadnac Pogánoc bánattal, Barbarossához mené
nec foglyockal, Bánkodic, hogy nem völt egyút
hadáual.

Igen banya Auria fabadfágát, Fő ellenfégé-
nec el fálladáfát, Mert iól tudia annac nagy oko-
fágát, Auria Andrásnac bölcz hadmagyfágát.

Ez dolgokból Barbarossa nagy hires, Min-

den népeknel vala nevezetes, Hogy minden ha-
daiban győzedelmes, Suliman Czaſárnál nagy
dicziretes.

Soc toluayláſt tengeren ſéllel tétet, Nagy ſoc
predát toluaylaſſal be gyúter, Felőle mindenűt na-
gy emlekőzet, Hol ſidalom, hol pediglen dicziret.

Tulaydonſága ez à Szeréczene, Ielen vagy on
az okos meréſeknec, Oka, módia hol iò à kéfé-
réſnec, Ot ſolgá lól ſerencze vakmerőknek.

Auria ő neki nagy neuet ada, Mert hada e-
lőt ő futua ſallada, Lám vizi had viſelésben Au-
ria, Ötted Károly Czaſárnac fő hadnagya.

Törtinéc miatta Kereſtyéneknek, Soc veſéſlec
kin Pogánoc örűlnek, Populoniauál mert eſmet
veſnek, Hadriadenuſtól ott meg veretnek.

Illy dolgai neki nagy ſokac lőnek, Kikben
kegyelmet látta ſerenczene, Okoſága ſolgá l me-
réſlégének, Ebből lőt módia elő mentének.

Spanioloecal lő ſoc viadala, Tőb Kereſtyé-
neknek keuesbe faia, Noha tenger el foglaltattot
vala, Soc orſágo'knac ki nagy kára vala.

A Kereſtyén kőſt valo viſſa vonnás, Egye-
nerjenſég és ſoc háborodás, Egymás ellen valo
ſoc hadakozás, Pogánoknac alkalmatofſág adás.

Czoda Kereſtyén Feiedelmec dolga, lól láz-
tyác mikor ég ſombédíoc háza, De nem ſietnee
annac ólafára, Maga láttýác, hogy leſen romlá-
ſokra.

EZ E-

Elkezdeni már Czáfár megindulását, Barba
rossához köttét boczatását, Vizi erőiének rea bi-
zátát, Es Tunis orfágnac nagy változását.

Ennyi berenczés had vísféléseuel, Mikor vi-
ragzanéc illy hírrel neuel, Győzedelmének dúczó
segeuel, Magánac főzret fiedelemféggel.

Ezer, ött száz, harmincz négy estendőben,
Törőc Czáfár vala nagy késülésben, Persiára va-
la vgyekezésben, Birodalom terjesztése síúuében.

Illyenképpen végeze az ő dolgát, Hogy két
felé inditana nagy hadát, Magánac vána világ
birodalmát, Ő maga hogy meg véné az Persiát.

Vagyon sándéka neki nap keletre, Napke-
letfelé valo nemzetekre, Más hadát késite à Kerefi
tyénekre, Nagy kezületet tésen az tengerre.

Siciliát, egész Olasi orfágot, Sardinia, és Spa-
niol orfágot, El foglallya, meg vegyen soc orfá-
got, Magánac el foglallya egész világot.

De miért hogy viz ereie hadához, Bölcz had-
nagya neki nem vala ahoz, Köueret küldé Hari-
adenuzhoz, Ki sietlén vizen Barbarossához.

Egyedől Hariadenust esmeréc, Hogy Auria
Andras ellen vehetné, Víz erőn ki Hadnagya
vésethetné, Ki által győzedelm reménletné.

Mert

Mert szegénységből hamar kizdagfagot,
Sörzet vala ömagának orfagot, Soc hadakon
vőc vala birodalmot, Semmi hadaiban szegyeu-
nem vallo.

Igen fiet à Siliman köuere, Melly köuetnec
Sinás vala ő neue, Rodian Maugalist vőue ő mel-
leic, Mauritaniaba gyorsan cuezze.

Nagy szép főckal köuetféget meg monda, Su-
liman Czašar kegyelmet aiánla, Tengeri Had-
nagyfagot neki adna, Minden viz erciét kezebe
bizna.

Az mikor Barbarossához érkezéc, Nagy tíf-
teféggel tölle fogadtatéc, Az köuetfé meg mikor
meg mődatéc, Kettő kazdagő aiándékoštatéc.

Bizodalom, őrom,šalla meg šiúuét, Egész A-
phricára vete elmeiér, Gyorsan kešiti haióit és né-
pet, Mind elő hiuata népénec feiér.

Sietuén hiuata egy attyahár, Vén bátyár,
az Ramadan Czelebiár, E melle hiuata más hiu-
bolgaiár, Erős Agist, ő hadának Hadnagyát.

Ezeknec aiánla Assant, ő fiar, Huszonket es-
tendős ifiu magzataryár, Vele együtt Algeriom
orfagár, Ömaga ckybe véue útát.

Nagy vigan, szép ferrel, ő elindula, Szép öreg
negyuen haióckal ő vala, Soc álgyu, tarasik ő ha-
ióm vala, Por glyobis, szép fin nép velle vala.

Czac hamar à Tirrhenom tenger meler, Ta-
kalla ő

Illa ő magának ellenséget, Kickel meg viua, és
vön győzedelmet, Noha ő is oda hadià nagy
sóc népet.

Illua figetre ő viából tere, Riom várasára ő
éyd vie, Meg véue, sóc kazdagfágot ot nyete,
Sóc rabbockal ot haiókat terhele.

A nagy nyerefégnec igen örüle, Minden né-
pével Allát vuóltete, Nagy vigan esmet tengeren
trede, Bizanciom felé aual siete.

Leányokat, szép férfi gyermekeket, Valoga-
ta kazdag nyerefégeket, Kickel Czáfárt és a fő
vezéreket, Aiándekóshassa, és fő népeket.

Oroszlanokat, és szép Pardosokat, Vén Cza-
fárnac Libiai vadakat, Szép leányokkal be muta-
ta azzokat, Egyetembe szép öltözet iffiakat.

Czáfár láta Barbarosst vig keduel, Aiándé-
kit véue igen ió neuel, Ötet tekinteli kegyelmes
sömmel, Allapattyát nézi figyelmesféggel.

Valának sockan Czáfár vduarában, Kicirigy
kődnec vala ő magokban, Ellent tartnac vala az
ő dolgábá, Mint fókot ez gyakrá lönni vduarbá.

Miért hogy ez iffiuságától fogua, Toluayfág
ban meg állapadot volna, Minden nemzetfége el-
lensége volna, Ez ért fő tífíre alkolmatlan volna.

Tön haladékot Czáfár ő dolgában, Miért
hogy Ibraim ben Siriában, Volna telésben Ko-
magenában, Ki fő tan acz löt volna ő dolgában.

Ez dolgot Barbarossának izene, Czásár, Kas-
sion Basia által jelente, Ő dolgáról hogy Ibraimot
érne, Akarattját Ibraimtól értene.

Nem vélekődéc sokat Barbarossa, Czásár aka-
rattját értuén, indula, Semmi műkaiát, vénséget
nem látta, Mert vala Ibraim is akaroia.

Elkeluén az Amanusnak haurát, Nem gon-
doluán az hónap rayra vóltat, Czac hogy érhesse
ő Ibraim Basia, Közelhesse Ibraimmal tanácsát.

Nagy faradua Aleposba hogy iuta, Ibraimot
várásba ot találta, Nagy vigan Ibraim őtet fogá-
da, Gyakran léuén egyút vele tanácsba.

Tanácskoznac sokat had viselésről, Barbaros-
sa okoson szól mindenről, De főképpen szól a Ke-
resztényekről, Köstec valo soc egyenertenségről.

Ibraim kérdezi nagy soc dolgokról, Bölczen
felel Barbarossa azokról, Beszel Affricai soc hadai-
ról, Affricának minden alapattjáról.

Rólla Ibraim sokat gondolkodéc, Barbarossa
dolgáról elmélkedéc, Okosagán, befédin czodál-
kozéc, Bölcz hadnagynac ő tölle esmeretéc.

Esimre, hogy ő az vizi erőhöz, Elég ember
vólna viseléséhez, Affrica orfági el nyereséhez,
Barbarossának módia vólna ehöz.

Gyorsan Czásárnak levelet irara, Mellybé Ha-
dnadenust ő ajánla, Bölcz had viselő embernek
ajánla, Báron az vizi erőt tea bizna.

Iol tön-

Iól tönne, ha Bassák köze fámlálna. Tanácz
kőbe ő nekie helt adna, Derék viz erejét ha rea biz
na, Mert ez birodalmát küllyeb nyuytana.

Ol vigan liet vißfa Barbarossá, Tudia mit I-
braim felőlle írna, Híßi nyilvány, hogy az neki
használna, Mert nagy az Ibraimnac méltósága.

Az mikor iuta Constantzinápolba, Efebe vé
ué, dolga iobban volna, Ibraim leude nagyot
használna, Mert gyakrabba ő Bassákkal szólhatna.

Nagy dolgokról gyakran beszél Bassákkal, Egy
Király fi vala Barbarossáual, Ki egy az Tunnis or
szág Királya, Muleasssef, Mahomet fiaua!

De az bátyya est meg ölni akarván, Bátyya
kegyetlenségét táuoßtatuán, Az Hariadenuskoz
ő álladuán, Velle vala ő segítségét váruán.

Röföt vala neue az Király finac, Kit mutogat
Barbarossá Bassáknac, Ez ió oka volna Tunnis
országac, Czáfár fámlára el foglallafánac.

Egy nap Czáfár hozzáia be hiuará, Haria-
denuß befédét indita, Könyörge Czáfárnac, hogy
meg halgátna, Mert tanácza ő nekie használna.

A mint a Papoc böktac könyörgeni, Mikor
Otmá Czáfároç imádkozni, A téplóba böktanac
el be méní, En is az egyre kezdlec mostá kérnyi.

Sies meg emléközni deidról, Az Otman Cza-
fároç nemzetsegitröl, Birodalmokrol és győzedel-
mekröl, Es az Mahometnec ő törüenyéröl.

Vissely gödot te hited törvényéről, Erős beß
But állt hit ellenfégitől, Sűntelen gondolkodál te
ezekről, Tűzzel, vassal vissely gondot ezekről.

Ast iól látom, hogy hired ért, neued ért, Te bi
rodalmodnac teriedése ért, Es Mahomet törvénye
óltalma ért, Hit ellenfégit vdezet ezec ért.

Lám az hit ért meg rontád Taurunumot, Es e
rős viadallal meg vöd Rodot, Királyostól meg ve
réd Magyarokat, Királlyal el hullatál wt fiakat.

Kéfitöttél most hadat Partusokra, Es Per
sákkal egyút à Medusokra, Kic az igaz hiter hat
tác míd hátra, Mert Halást vöttéc ők magyarazatra

Az Homarest azért ők hátra hattác, Igaz ma
gyarazónac ast nem tarttyác, Mahometet más er
telemre vonfác, ők magokat Kazul Baslaknac hiyác

Isten akarattya, hogy hozzád ioyec, Győze
delmidre lép útát főrezzec, Tengeré va'o had iíd
dallegyec, Mahomet káromlókat én kergeflec.

Dicziertes így mű had viselesűnc, Mert ekép
pen mű bent fegyvert viselűnc, Persakat így az i
gaz hiter vesűnc, Kerestryéneket vesűnc és súlyesűnc

Oda meg járß Persiaba hadaddal, Még meg
háytod őket erős károdal, Még törtentec őket
nagy hatalmaddal, Onnat még meg terti győ
zed lincs haddal.

Mis eröda hogy ha én mellém adod, Vizi erö
da hogy ha reám bized, Auria felel bizonyyal
meg hal

meg hallod, En miattam ő halálát meg látod.
Igy leszen szabadulása tengernek, Szabad rab-
lása à te hiueidnek, Siciliát hallod lönni nyednek,
Penusoc, Numidac neked engednek.

Nagy ió kedvel Czásár ezeket vévé, E söt meg
teljesítesért inte, Az Vezér Bassác közzé őt ve-
vé, Vizi Vezérséget neki engede.

Ottan neki zászlót kezéből ada, Szablyát és
botot azonképpen ada, Nyolcz száz ezer aranyat
fámáltata, Mellyet hadi kölczégre neki ada.

Söt melkie à Porta Ianczáriban, Nyolcz szá-
zat mellé választa azokban, Kin Hariadenus lön
nyugváságbá, Nem mulata ő Constantzinapolbá.

Vtra indulla soc hadi sörfámmal, Soc éléssel,
álgyuckal, Taraszkockal, Elindula nyolczuan ő-
reg háiókkal, Ezer mellet soc Nasáddal, gallyákkal.

Ottan Hellespontuson elindula, Vtát Olas-
sorságra igazita, Holot rablással nagy sokat eljá-
ra, Mind Nápolie égete és rabola.

Gyorsasággal vagyon az ő járása, Prokita vá-
raszta melly hamar iuta, Mind váras, vár ő kezé-
be akada, Mert benne valo nép meg rómúlt vala.

Rabokkal, marhákkal ott kazdagula, Mikor
Cajera felé ével iutna, Spelunca váraszta onnat in-
dula, Melly keves viadallal kézbe iuta.

Az várat is mindiárt vitatni kezdé, Pelegri-
nust várban lönne érte, Vár meg adására sör fő-
ual inte, Békeféggel onnat el erefiene. Cij Cz

Czac hamar az vár kezébe adatéc, Pelegrin
békeul bocsátatéc, Felesége, gyermeke meg ada-
téc, Ió móddal Pogántol elereszteréc.

Igen örül haluán Fundos városban, Síp Gó-
rzága Iulia volna abban, Siet, hogy hír ne lön-
ne ő dolgábá, Hogy akadió fő asfőy rabfágábá.

Oly hertelē hogy várasra iutánac, Pogánoc
kapuiára rohannánac, Czac alig lön hirt az ió
asfőnnac, Saladáfa Iulia Gonizagánac.

Semmit felni váras népe nē tudot, Siatalan po-
gán hogy kapun hallattot, Mindiárást kapu ke-
zekbē akador, Ily hamar az váras kezekbē iutor.

Itt az váras síp népét kazdagfágát, Fel rakuán
kinczet, loc síp predaiát, Tarracinara fordita ő v-
tár, Mulatfag nélkül viseli ő hadár.

Siet menni ő Tarracina felé, De váras népé-
nec hogy ez lön hirté, Meg né várác, ki futanac
hegyekre, Kiket hon érhetnec, hányác fegyuerre.

Soc templomi kazdagfágot nyerénec, De keues
rabort onnat viheténec, Innét hirtec mindé felé ér-
kezec, Melly dolgon mindenec igen iórtegnec.

Ily hír haluán Romaiac iórtennec, Olasf or-
fágoc lakoi reműlnec, Sēmi hadac nem vala kēf-
ezeknec, Sem pedig kedden lōt, fent Kelemennec.

Maga őrzefere ē fent iambornac, Czac fāz és
huš Német gyalogat tartnac, Ez mellet negyuen
het louagi vadnac, Ez hetedic fent Kelemē Papánac.

Oda

Oda ha ment volna az Barbarossa, Roma leg-
 ottan kezébe lőtt volna, Olasz ország kapuia meg-
 nyílt volna, De Pogán vgyekezeti más vala.

Pironkodnac Papáual Cardinálac, Olasz Her-
 tzegeckel, szabad várasac, Sűrűséggel való ép tar-
 rományoc, Hogy előttec így rablána pogánac.

Az fent atyác egymással tanácskoznac, Egy
 fér Cardinált közülec választac, Hippolit, Medice
 sine pénst adnac, Hadat támasztó ellene pogánac.

Róuid vdon Cardinál gyűleközéc, Mikor Ro-
 mából hadáual ki lépéc, Czac hűába gyűleközéc
 se effec, Mert pogánnal vgye nem történhetéc.

A pogánnac mert más fándéka vala, Tunnis
 országra vgyeközic vala, Pontia sigeire ki szállot
 vala, Kizdag nyereséggel, rabbockal vala.

Tanácza cz vala Barbarossának, Hogy Pen-
 usoc felnie ne tudianac, Olasz országra vttat mutat-
 sanac, Tunniciára hamar fordullyanac.

Illy czalárdiága vala a pogánnac, Nagy álnok
 fága Hariadenusnac, Czac hire sem vala indula-
 sanac, Országokban hogy ben lön Penusoc knac.

Siet haddal menni Muleassira, Tunetumban
 Penusoc Királyára, Mint ha vinne Rosetec Ki-
 ralyfágra, Kit hadiot Constantzinápolban fogua.

Sőt czac hamar hogy Bisertara iuta, Váras né
 péner idenőte vala, Kiraly attyafia hogy vele
 volna, Az Roset, kin meg vidulianac vala.

Igen

Igen örülle város wy Királynac, Kaput nyi-
tánac hamar ő hadánac, Mert à Roſet ſolgaibá
ot lárnac, Kiktől ez illy hazug hírec támadnac.

Mulartága ot ſemmi nem löt vala, Czac Bi-
fertát iô moddal hatta vala, Vtica felé hamar in-
dult vala, Melly Biſertához harmintz mélföld vala.

Az Vtkat, Cartagot, meg halladuán, Hadá-
ual Barbaroſſa éléb áluán, Guletahoz vizen ő kô-
zel iutuán, Lőuéldezésſel örömet mutatuan.

Sietnec örömet várbol is lőnyi, Hariadenus
kezde várát kérni, Hogy akarnac Roſetnec aſt
meg adni, Ha akarnac tölle kegyelmet venni.

Erre felelet várbol illy adatéc, Tunetum város
ki kezében eſnéc, Tudiác hogy az orſág annac a-
datnéc, Guleta kapuia annac meg nyilnéc.

Reménſége nagy à Barbaroſſánac, Mit fel ſo-
gadot Suliman Czafárnac, Birodalma kezébe lön-
ne annac, Ó paranczolna egéſ Affricanac.

Vala magas hegyen Tunetum vára, Hozza-
raggaſtua vala nagy váraſa, Várból lárzéc ellen-
ſég ſoc haioia, Meg eſmerſéc ellenſég ſokaſága.

Igen vigan váriác wy Királyokat, Roſetet, kit
vélnecc ióni wrokat, Gyűlölc Muleaſſet Királyo-
kat, Igy mutattyác álhatatlanságokat.

Czoda vala Muleaſſes elmcie, Iól eſmeri ő né-
pénec mi ſűue, Város népénec lártya hogy örö-
me, Kiuánatos öczénec iouetele,

Igen

Igen bõmlõli város népe bõnõt, Abrazatty-ka-
ból esmeri elmeiét, Meg is akaria kélenteni népét,
Raioc hanya hiwségért befedér.

Az õ befedét fül melet boczárác, Egyen, ket-
ten, befed közben el hadiác, A fõ népec Kirallyt is
tanácsra fogác, Besédeket ilyenképpen inditác.

Czoda kéopen Abdahar bõlni kezdé, Ki vala
a Mesuarlag fõ tistiben, Másic vala Abesés, más
fõ tizibe, Az Menyferfég nec õ fõ tistibe.

Oly iõ volna, wram, rea gondolnod, S'tencze
re most magadat né biznod, Iob v'dõre te maga-
dat tartanod, Látn népec hozzád valo bõuuet látod.

Mindíárt meny ki váradból, várasodbol, Mert
attyádfiát váriác vigafágbol, Mint iól látod néped
akarattyából, Mi iob volna neked, tanólnod abbol.

Meg indula Muleassés dolgokõ, Czodálkozóc
a hiteden vólrokon, Minden drága kinczét el rey-
te ostan, Vgyekõzeti lön el balladáson.

El hagyuan erõs várát és várasát, Feleségir,
gyermekir, kazdagfágát, Hogy meg erte ellenség
közel vólár, S'tertelen futáshoz kéfite magát.

Nagy vigan vadnac Tunetumbeliec, Órúlnec
õ wyob fiedelmek nec, Az wy haddal iouõ iffiu
Rofet nec, A nagy Muleassés király óczénec.

De meg czaltnac õ reménsegekben, Mikor
biznac wy fiedelmsegekben, Az iffiu Rofet nec õ
iouéseben, Es nec cz lut melet ellenség kezben.

D

Az Mu-

Az Muleasses hogy el futot vala, Abdahar ki
nagy Mesuarlagban vala, Es Abefes ki Monifetes
vala, Melly két tist Király vtn fellyeb vala.

Tanácztot tartánac a fő népeckel, Egyet értuē
az várafi fő néppel, Aiándéket főrzénec kőuet-
teckel, Had eleybe küldnec tistefeggel.

Vigan várnac Barbarossát wrockal, Kőuet ál-
tal jelentéc ékes főckal, Kit el küldtenec vala ssep lo-
uackal, Hogy mikor főrazra iutnac haiockal.

Terhőc hátra maraduan az haiókr, Afő né-
pec rakodónac louaka, Ekesé így mennénec be
várasra, Kiket nagyon várnac Tunetumra.

Paranczola Barbarossá hadánac, Hogy Roset
felől illy hirt mondanánac, Vton betegfégelőt ki-
rály finac, Kinel lassu haiokon közel vadnac.

Az ő hadát vizről el ki főlita, Őt ezért Tő-
rökőkben el válasita, Lóra vluén kőuettel el indu-
la, Be boczáttatéc keduest az várasba.

Tisteféggel váras népe fogadiác, Vár kapu-
iát nekie nyitua tarttyác, Törökcs Suliman Czá-
fárt kiálttyác, Penusoc Rosetnec neuét né hallyác.

EZ HISTORIAS ENÉKNEC IIL RÉSZE.

Tunnis orfágnac ő nagy változását, Hallyuc
meg Barbarossá álnakiágár, Roset neuéud mint
az Penusokat, Meg czala, és meg véuē orfágokat.

Rönd

Rõuid v'dõn, hogy Tunetü kézbe lön, Mind vá-
ras, vár, Törõc kézbe adua lön, Wy királyól nép em-
lékõzetet tön, Az ifiu Rõsetrõl emlékõzet lön.

Rõset õolgait Penufoc keresic, Kiktõl bizõy
hit felõle tudatic, Noha Törõket õket fenyegetic,
Ekõzben Törõc had mind be erkõzie.

Rõset õolgait kételenség allat, Velle hõsra
Barbarosza hit allat, Ezec õánnyác hazáioknac
romlásat, Házaiokon toluaioc birodalmát.

O mõiác tekinczetec magatokat, Mert eiõllõ
õánnyuc à mû hazánkat, Kár el arulnuc nekünk or-
szágunkat, Vétéc lönne el halgatnunc dolgukat.

Oly wratoc lefõ Rõset neuével, Kit be foga-
dátoc kételenséggel, Ki miat adattoc tû mind ár-
ron ell, Ha nem támattoc ellenec hamar fell.

O mint kel feiként most rabba lönünuc, Ha-
zánk szerelme mõiattya efr v'duc, Mert Barbarosza
ual kételõ hituc, De hazác kedue ért midét õéueduc.

Oly igen ohaytnac ezen Penufoc, Constátzi-
nápõlban fogua Királyoc, Ki neuere kézben vá-
rõc, várasoc, Kirailly helyén toluay volna õ wrõc.

Nagy haraggal Penufoc egybe futnac, Váras
piatzára egybe támadnac, Meg háborodéc õúuc
à Mesuárnac, Hadnagyul ada magát Tunisoknac.

Ott el kezdé à Mesuar õ beszedét, Ki ielente
nagy haragiában mérgét, Ohattya Rõsetnec õ
ráuolly létet, Muleassõs Kiraly ellen õ vétékét.

D ij

Bizodal-

Bizodalmunc ninczen nekünk Rossebé, Ki Semannál tartatú tömlerbé, Meg czallatú azért mû ő nevében, Kic hittúnc vala Rosier iouésében.

Ez dolog ért ha most fegyvert né vőšunc, Czalárd eléleggel ha meg né viúú, Órócké è toluay oknac űolgalunc, Rabšagra ide űoua el adatunc.

Nó azért fegyvert minnyáia most vőnyú, E nagy czalárd ág ért mû bosšut állýú, Soc vért űa badlagunc melet most onczunc, Penus new mel tošaga ért meg viyunc.

E főkat haluán Tunetumbeliec, Egy kőuet Muleassés ért küldnec, Raytoc lőt czalárdlagot meg ielentnec, Terien meg, halálíg melléte kšnec.

Minden felől várasból őšue futnac, Törökec el len feienként támadnac, Véletlen vėšelt Törökek re hoznac, Kiket találhatnac mindent le vágnac.

Ez hír haluán, Muleassés meg tere, Mert nem igen mešše vala reytezue, Doraxegy fő Numida vagyon velle, Muleassés annya egy vala velle.

Rőttenetes kiáltáššoc valánac, Két űclegymás mia űörnyen vágatnac, De várasban Törökek többen hulnac, Šabadulnac, kic az várba űaladnac.

Ezen hertelenšeggel oštromlášra, Penusoc, Numidác mennec az vátra, Forgatnac Törökek állgyut azzokra, Töröc puskáššoc gyűlenec iókokra.

Nagy

Nagy secc hulla ott az Affrusokban, Puska,
álgyu miat löncz romlásban, Melly mia lön ostrió
meg ragulásban, Törökeknek lön búucc vidulásbá.

Török Barbarossa ott gondolkodik, Mert fel,
hogy élse meg fogyatkozik, Iol lehet vitéziben igé
bizic, Ó dolgaiban igen o'koskodik.

Imè ketzér már őstrom vala, Dorax louag
haddal érkezet vala, Muleassēs király ő vgle vala,
Sép keűs Numida louagia vala.

Elmet köz nép király bízatafára, Süuet vé-
tén bátron megyen ostromra, Nézne seienként
az ő Királyokra, Termésetec berént valo wrokra.

Lön wyobban rőttenetes kiáltás, Két fél po-
gánoc közt nagy sualkodás, Külfő félre nagy foc-
gilyobis borás, Mind az által né búné az ostriós.

Látván Töröknek kemény voltát, Perusoc, Nu
midác nagy bátorságát, Egy fő Töröknek meg
fogadástauát, Ki inte ki vitést és társaságát.

Igen hamar sockan ešue futánac, Haydin,
Mofes, Hali ešó állánac, Soc ió legényec ezeckel va-
lánac, Két kapun egyförs nind ki rohannánac.

Ezec Penusokat ot közbe véűc, Kimelleken o
ket ot vágác véűc, Három helyen nagy viadal
kezdetc, Sox fő nép ket fél között ot elcűc.

Nagy rőttenésekre lőn Penusoknak, Elcsíste az Abd. har Melvárnac, Seregenként Penusoc d saúoznac, Az ostromló tsi látván hátráb álnac.

Serényec lönec Törökec dolgokban, Penusokat
igen vágiác vtzákban, Töröc elöt borulnac be
házakban, Törökektől ostromlatnac házakban.

Onnat Törökec fáraduán terénec, Nagy győ
zedekmmel várba menénec, Hariadenustól diczir-
terénec, Feienként tölle aiándékor, vönec.

Király esmet onnat futua falada, Keues hogy
rablagba ot nem akada, Bagrada vizen ő által vá
lada, Az Doraxnac méne tartományába.

A mely éy Király futását kőute, Két fél asz
nagy vigyazással rettege, Várbol ki iőuetelt Pen
nép őrze, Nap fel iötét szép békeség kőute.

Tunetumbeliec soc sebesléket, Látuán soc iő
el hullot vitézeket, Siámlalanac három ezer teste-
ket, Meg esmeréc elégtelenségeket.

Nem vetéc vakmerőlégre magokat, Tudiac
budosni futot Királyokat, El esletnec lönne ő Me
suariokat, Kihöz biznac vala fő Hadnagyokat.

Az Hariadenufnac őc vzenne, Iő hit allat bé
keséget engednec, Azon hit allat békeséget ves-
nec, Kiuanatos dolgot két fél bereznec.

Gondollya Hariadenus magában, Igen ke-
ues élése neki várban, Ország népe ha leszen táma
dásban, Ha város népe mellé iő városban.

Soc vgyeket ez egy város népéuel, Tunetum
várasnac ő köz népéuel, Várban meg ehezic ő Tő
rökeckel, Ott béggyent vall ő nagy éktelenséggel.

A béke.

A békefég hit alatt végeztetéc, Két fél közü-
ben czen d sseg adatéc, Barbarossától fő nép be-
hiuatéc, Ssep főval tölle fő nép solitatéc.

Gondolnác meg ő régi királyokat, Birodalma
allat valo kényokat, Elsmernéc meg mostani Cza-
fárokat, Sultan Soliman, hatalmas wrokat.

Olly fiiedelmec most adatot vólna, Kiől ő kő-
zükbe küldetett volna, Raytoc valo nagy terhőc
bánta vólna, Melly oda menéféntec oka volna.

Dulni,fulni,mostá tú meg búnyetec, Lám ke-
gyetlen királytól menekettec, Hatalmas WR im-
már fiiedelmecec,Kinec óltalmába meg czédebedtec

Órüllyetec à tú szabadságtoknac, Velecec egy-
hiten valo Czafárnac, Békefég vége soc változá-
stoknac, Ki oka vólt soc nyomorúságtoknac.

Szerenczét ec kőstec segéniségtokból, Kazdago-
cka tú búkölkedestekből, Meg né nyomoritathatoc
senkitől, Mert Czafár meg mét mindé elléfégtoktól.

Vagyon Czafáratoc tú Királytoc ért, Ségéc
és kegyetlen Muleassés ért, Nagy fiiedelmecec, ez
nyomorult ért, Igáság szerető, imez gonos ért.

Ide mostan ki engemet boczátot, Nagy kéte-
lenféget raytatoc hallor, Kegyetlenféget el nem
halgathatoc, Paranczolatoc erre nekem adoc.

Legyen bátor az tú kívánságtoc, Ha Rose-
tet királyul kíványátoc, Czac dolgotokra icbnae
aliczátoc, Hisem bizonyal lesen iő válasitoc.

Az én

Az én kiuanlágom ezac ez töltetec, Czaár-
nac tarczátoc meg tũ hitetec, Es legyetec neki en
gedelm:ſſec, Szabadlágtokbã így leſſec czendefec.

Gyakor veſedelmet táuoſtaſſátoc, Kérlec, ho-
gy tũ Kirallyt vgy kiuanyátoc, Fel ne bomollyó
czédſi nyugolmatoc, Iob hogy békeſégteknee
vigadiatoc.

Ott felele neki Abil Kirinus, Ki Meſuar hel-
lyén vala igen okos, Sũue is vala neki bátorſa-
gos, Noha módia nekie alázatos.

Nem illic ſeſſégednee haragudni, Mũ fel táma-
dſunc ért nehezleni, Haragodnac ellenũnc ſel
mozdulni, Es né kel mũ vétkeũkrõl emlekõzni.

Iſten akarattyából régtõl fogua, Kirallyinc vól-
tac eleitõl fogua, Mint be vadnac Chronicainkba
beina, Nemzetſégũnc királyinkhoz volt ſókua.

Olly régi mũ Királyinc eredete, Mind egy ág-
rõl királyinknac nemzéſe, Numidac, Affruſoc,
Mauruſoc, neme, Kiknee mind Penuſokrol el
nemzéſe.

Harmad réſe Affrica ez világnac, Mellynee
nagy réſeuel Penuſoc birtac, Tunctum birodal-
manac kit hittac, Nyóltz ſáz melföld hoſſba ha-
tári vóltac.

Igen kegyetlen ha vólt Muleaſſes, Tudnac ho-
gy az Roſet nagy engedelmes, Mũ nállunc neue
azért vólt olly kedues, Hogy régi Királokrol vólt
õ nemes,
Roſetec

Röfeter vártuc lönni királyunknac, Eleybè
nyilása löt kapunknac, Vártuc lönni Röfeter a-
iándéknac, Azért löt könnyé beiöüése hadaknac.

Nagy vigan mikor mü Röfeter várnoc, Ha-
dadat várasba várba fogadnoc, Mikor soholt Rö-
feter mü nem látuóc, Kérdezésből ertuóc meg
czalatásunc.

E dolgot bizonyal meg ertuén, haluán, Rö-
feter vólna Asiában megfoguán, Czac hogy ne-
ueud vólnánc meg czalatuán, E dolgon feienké-
lön haboroduán.

Vóltunc è czalárdság ért felindulua, Mert iö
tételt à kitöl várunc vala, Czalatásunc most azö-
töl löt vala, Iö tétel ért boffu adattot vala.

Ezért boffu állásra felindultunc, Feiedelmül
iöue közzénc Mefuarunc, Egy akaratból ellened
támadtunc, Vgyeközetünc, hogy raytad boffut
állunc.

Legyen elég, lám vértünc ért lakoltunc, Tá-
madás ert lám sokat halua látunc, Sulimannac
engedni kéfec vagyunc, Meg eskéfre im mayd
mind dő állunc.

Meg esküüec váras népe Czaßárnac, Mind ve-
lecegy hiten valo Wroknac, Mint ez világon leg
bodogb királynac, Feienként berenczet neki ki-
álnac.

Igaz wrnac öc Solimant kiálttyác, Meg fa-
badito-

mindac hertzeget Mindenféle küldözi ő követir.

Temerd ki nagy kazdagfagokat, Követek-
től küldöz aiándekokat, Sűp bauauai igérettel
azzokat, Czafárnac meg hóldlata Numidákat.

Igen hamar Halit, és Asan Agár, Elindia,
ada vellec sűp hadat, Tarafkokat, egyembe és ál
gyukat, Kicfel meg hóldlatnánac várasokat.

Senki sohul ellenec nem támadá, Minden vá-
ras előttec kaput nyita, Kiben népét a két Ága
mind hadia, Mert az fő várastól orfág fűg vala.

Törökeket egy váras nem fogadá, Karuenna
neue, nagy ő fűbadfaga, Mahomet sentfège bē-
ne nagy vala, Papoknac fokfaga lakóia vala.

Eft is Hali, és Aslan meg iyestéc, Sentfeges
helyt, fűbadfagat nem nézéc, Czafar népét be
venni kénseritéc, Tunnis orfágot így Czafárnac
véuéc.

Nagy győzedelemmel őc meg téréne, Barba-
rossához örömmel ménéne, Löt dolgokat neki
meg ielenéne, Barbarossától aiándekot vőne.

Im meg halló: romlását Maurusoknac, Válto-
zását Tuncetum orfágánac, Hísonlást mondha-
tunc ennec okánac, Öröcké igaz mondása Chri-
stusnac.

Egyenetlenfēgből soc háborodás, Emberec
kőst fűköt lőnni nagy romlás, Orfágokban gya-
korta nagy változás, Semmi iöt fűköt hófni ví-
fűa vonás.

Eij

A Gő

A Gözög birodalom változását, Ha meg te-
kintryúc orfági romlását, Ó Czásfarsága hamar
változását, Tekinczúc meg az ő visfá vonását.

Magyaroc ha magunkat is tekintryúc, Orfá
gunknac romlását ha meg nézzúc, Ha visfá vo-
násunc csünkbe vessúc, Soc lassonlásin knac ha
ssámát vettryúc.

Soc Nemzet közzül leg iobbac nem vagyunc,
Söt bizony foknál aláb valóc vagyunc, Kic aru-
lást, czac el haylásnac hiuunc, Labò elmeúc nagy
sockan vagyunc.

Régi historiankat ha oluassúc, Soc visfá vo-
nással rakua talállyuc, De ha mind azokat most
hátra hadiuc, Mú vdenkbeli dolgot czac gödollyuc

Soc nemzet közt már példa beféd neuúnc, Soc
orfágban vagyon rut neuúnc, hirúnc, Czac à ha
dakozásban diczirtetúnc, Vakmerő bátorság iò
birúnc ucuúnc.

Egyenesleg hogy nem lön orfágunkban, So
kac lönec király valogatásban, Két félé valo soc
arulkodásban, E mia lön orfágunc meg rom-
lásban.

Soc vdeic, hogy pogán had kozic, E Magyar
nemzetre mind törekdic, Ha egy értelmec lön
vólna mind nekic, Bizony Töröc wram még
mésse laknéc.

Mert az ólta pogán soc orfágokat, Magánac
meg vót

megvót nagy birodalmokat, Még hadlatot nagy
 soc tartományokat, Még is forgódni láttuc
 Magyarokat.

Melly hamar elvéué Görög orfágot, Semmie
 tévé Görög Czaárfa got, Hertelen meg vévé ő
 Egiptumot, Hamar meg ronta Zóltán Királyságot.

Nagy soc orfágot most fámlálhatnánk, Kik
 nec romlásiból mű tanólhatnánk, Vissza vonás-
 ból lőt dolgot mondhatnánk, Romlásra okot ab-
 ból találhatnánk.

De hadiunc békét mostan mind ezeknec, Kö-
 nyöregiunc kegyelmes Istenünk nec, Adia igaz ér-
 telmet igiénc, Legyé vezére Lelkünk nec főüün-
 knec.

Adion egy értelmet ő mű közünkbe, Gerics-
 fe bent Lelkét mű főüünkben, Feiedelmet kit a-
 dot mű elönkbe, Tarcza, élkeffe, vegye fét kedübe

A ki főrze most ezeket versekben, Icuist ol-
 nasà vesteg vltében, Kit találá harminz harmad
 könyvében, Lakic Kalora hauasa tövében.

Ezer, öt száz, és az ötö hetuen egyben, Negy-
 nen napi böyt nec első hetében, Soc gond foiga
 vers főző elnkiében, Nen zeténec soc iót küán
 főüében.

F
 I N I
 S

1. Vallás

20

CRONICA,

AVAGY,

Szép historiás Enec,

Miképpen Károly Czásár hadakozot Affricában
à Barbarossá Baszá ellen, Es miképpen Muleassét
à Tunetumi ki vzetet Királyt, címet az ő Ki-
rályi Birodalomba be vitte, és békiben

helyheftötte.

Zötöd Romai Károly Czásárról, Lebec
beszédem most ő szép hadáról, Barbarossá
ellen indulásáról, Tunnis orfágnac ba-
badulásáról.

Culera alatt löt nagy hartzokrol, Meg véte-
lércl,ot löt ostromokról, Kerebiyén s Töiöc had
meg viuasáról, Soliman hada ségyen vállaláról.

Nagy Tunetum orfág meg vételeiről, Töiöc
Barbarossának ségyenéről, Tunnis Királyrol, az
Muleassétől, Es chöz Karoly kegyelmességéről.

Imar vala akkor ennyi vődöben, Ezer, öt száz,
harmantz öt esztendőben, A bent Iuán hana szép
vődöben, Hogy Károly lön szép hadi kezületben.

Fell kéfűlűen Károly nagy hamarlággal, Soc
fegyveres

fegyueresgyaloggal, louagockal, O'asockal, és id
Spaniolockal, Németeckel, Tarasokockal, álgyuckal.

Igen s'anya vala o' Siciliár, Az Olas or'fágok-
nac raplalo'át, Velle o'fue à nemes Sardinia, Es
Spaniol or'fág gyakor raplálát.

Mert akkor czoda képpen Barbarossa, Vgye-
közic vala Siciliára, A Nápolnac nemes birodal-
mára, Mind az Olas or'fágoc romlására.

Olly igen örül ezen Kereszténység, Es vigad
s'oc Keresztén nemzetiség, Károlly álral lehen Isten
segítéség, Törökeken bosz'u álló elleniség.

Derék tanáts ez Károlly Cza'árnac, Hogy ol-
talma legyen Sicilianac, Pogan ellen keresztén or-
fágoknak, El töré s'aruát az Barbarossánac.

Olly s'ép vala ez hadnac indulattya, Mert Po-
gán ellen vala mozdulattya, Kereszténység mara-
dálát mutattya, Minden nép köz'ionac ez ha-
dat lattya. ?:: ::

Minden felől pénz nélkül s'oc wr fiac, Spanj-
oloc, Lusitaniatac, Némete és nagy s'oc Olas wr
fiac, Ez hadat haluán Károlly mellé futnac.

Imè az harmadic nagy Pál Papánac, Diczir-
teric dolga it mint jámbornac, Dézmaia melly va-
la Hispaniánac, Hadi kölczégül ada az Karolynac

Nagy s'ép kilentz öreg harót is s'örze, Kiket
s'ép móddal à hadhoz épüte, Virginius Vrsinus
lón vezére, Iustinianus Pált adà melléie.

Oda

Oda boczáta ezeket Károlyhoz, Hogy va-
lamit Ferencze neki hoz, Mindenkoron iden legy
enec ahoz, Halgassanac őc à Károly Czaárhoz.

Czac az Velenzészec meg maradánac, Solimá
Czaár frigyében állanac, Segítseget ellene nera
adánac, Barátságát nem vevéc à Károlynac.

Auria Andrásnac Károly izene, Viz erővel
hogy képes fel készülné, Minden hadi főfammal
fel épülné, Valami az hadnac ő módia lönne.

Siet Auria készülni hajúkkal, Őrüll hogy lesse
egy hadban Czaárral, Igen kész Czaár mellé
kép haddal, Vini akar régi nem barátságual.

Paranczola Czaár más Hadnagyánac, Az
Alfonfus Daualus Vastusnac, Békét hadna most
Enarianac, Eleybe jönne gyalog hadánac.

Az Vastus is Auria Antallal, A nagy Auri-
ánac Attyafiaual, Indulánac nagy kép hatuan
hajókkal, Kic mind rakuác vitézlő férfakkal.

Róuid vdon soc jámbor egybe gyüle, Két
Sinfuerin hajókat főrze, Siat pénzével kész két
wt épüle, Vitézlő főrral, Károly mellé méne.

Igé képes azoc mellet készülné, Spinellus à Ka-
rafa, épülné, Spaniol Alarkoual eleredné, Kő-
czégekben Károly mellé sietné.

Bátorfággal vadnac indulásokban, Tolera-
mis Peter egész hajókban, Vitézeket főrze kép
hét hajókban, Kőczégével épülést ön azokban.

Ez haióc kétfec lőuén mindeneckel, Algyuc,
taras koc, soc elécekel, Eze melet vitezlő sčp sčn
néppel, Vassius indula iò reménféggel.

Kampaniánac egéfi iffiusága, Kőuetec Vassius
ust soc sčp haiókba, Indulánac velle nagy viga-
ságba, Károly mellé poganoc ellen hadba.

Egyút à Toletanus Pēter fia, Iudulla, Frideri-
cus neue vala, Pannorumba hamar iuttanac va-
la, Melly váras à Siciliaban vala.

Sőt Auria Andras is hamarlággal, Epüle ti-
zenhat öreg haiókkal, Eze melet nagy sčp három
gallyákkal, Czásárhoz Hispaniába mēne azzockal.

De à Czásár à Spaniol wraknac, Régi mód
serént paranczol azoknac, Gyalog és louag hadat
meg adianac, A mint régi szokása az orfágnac.

Engedelmelec Károlynac az wrac, Sčp nyóltz
ezer gyalogot mellé adnac, Kic mind válogatuán
egyic valánac, Eze melet het sčz louagot adnac.

Kapitányul eze elót boczárác, Mendocius Mő-
regiust inditác, Halgatnia ez hadnac ötet hadiác
Bő kölczéggel Czásár mellé boczátác.

Ott meg látuan nagy soc iabor wrfiae, Karoly
iò sčadékar, velle indulnac, Fűzetés nélkül Károlynac
bolgálnac, Láttýác nagy hasznát ebből hazáioknac.

Reménégbē Károly nagy iobban vala, Lu-
sitaniái király ki vala, Kinec leánya à Károlynal
vala, Attyafiát mellé küldötte vala.

Nagy

Nagy sereg hűben ott hajókkal ez vala, Kiket
Karauelláknac hinac vala, Két ezer gyalog ezekbő
iö vala, Viadalhoz való seregám soc vala.

Igen örög hatvan hajó is iutnac, Kie nagy
terhő allá való valánac, Kétféle hadat, soc élést kikre
rakánac, Ezeken soc gyilkos népec valánac.

Az Károly Császár paranczolatyából, A gyil-
kosoc meg tartattac halálból, Hogy ezec cuezzene
ez háiókból, Ezért tartattánac meg gyilkosságból.

Temerdeki désszel kazdagfággal, Hajókat rak
nac soc hadi sereggel, Terhölénec vitorlő ferfi-
kkal, Algyuc, tarafkoc, port, gilyobissokkal.

Hamar ez meg léuén paranczola, Affony em-
ber, gyermek mind el maradna, Fele esic vala ki este
hágnac, Hadat bátoritván vizen indulla.

Sardiniaba hadával cuezuén, Karalis váras-
ba Vastusléuén, Sereg hadánac Károly ott is örül-
uén, Meg indulla, iö reménységben léuén.

Veleködést, mulatást el haguán, Soc vitor-
lákat a felénec boczáuan, A nap enéseti fel sere-
pén, Övezőknek iö legitéget aduán.

Portufára iutánac Vticánac, Melly harára va-
la az Affricánac, Paranczola Károly egész hadá-
nac, Segítleg ért menybe fel hiálczanac.

Rötenetes vala az Károly hada, Mert nagy
a soc hajóknac vele hősösa, Lobog az hadaknac sü-
ren zázlója, Magas hegyről nézi földnek lakója.

F ij

Ebben

Ebben hamar hir lön Barbarossanac, Sárma
hinczen soc keresztényen háióknac, Eft meg látác
várából Karthagonac, Nem iö hir lön ez Haria
denufnac.

Mert Pogan raboc ot elsaladoznac, Kic ke-
restyénektől keményen tartatnac, Karolly hadá
ról kic mindét iöl tudnac, Barbarossanac kic min
den hirt mondnac.

Olly igen félemléc az Barbarossa, Iöl erti Ká
rolly Czásár ielen vólna, Het száz köreg háiókkal
közöl vólna, Ssep hadáual ö reia indult vólna.

Czoda igen kérdezi a raboktól, Mi végre in-
ditattor had Karollytól, De főképpen egy kere-
styén fogollytól, Az iö Aloisius Presendától.

Ottan Barbarossá a fő népeket, Egybe gyű-
te, és bátorita őket, Szólla nekic ssep bátor besé-
deket, Had viselésre fordítac eseket.

Ne félyetec (vgy mond) e sokaságtól, E kere-
styén Czásárnac hatalmától, Mert ezec lefnec
mű nekűnc predaul, Ez hadra mert indultac ok-
talannul.

Semmic lefnec ezec mű erőnc ellen, Mert az
hew vdon el vesfnec hertelen, Semmic lefnec erős
gyalogűnc ellen, Es az iö Numida louagoc ellen.

Igen nehezec ellenfég gyalogi, Lábokat a fő-
ueny iöl el be nyeli, Afegyuer nehez, és terhő este
műueli, Illy hew vdon somiuság őket öli.

Lám ez

Lám ez hadat hirrel melly nagynac mondiác,
 Illy búc földén ehfégy miat elfogynac, Lassan lassan
 meg döglene, el halnac, wy vitézec, vastagságot
 nem szoktác.

Imé Károly o nagy méltóságúal, Mú pre-
 danc leßen nagy kazdagfagúal, Hatalmunkban
 leßen az o hadúal, Dúczokedúnc mú enyi soc
 rabunkal.

Ast el hidiétec, vgyeközem ezen, Fegyuer, é-
 les, segítség böwen legyé, Fogyarkozás dolgaink
 ban ne legyé, Soc Numida segítség velúnc legyé.

Róuid boual, tölletec est kiánó, Guletat meg
 tartania akarom, E munkát fel vegyétec akara-
 tom, Óltalmazásat tő tölletec várom.

Igen örökediétec óltalmazni, Soliman Czä-
 fárnac ast meg tartani, Ha liir newben akartoc
 neuködni, Hatalmas Czafártól soc iókat venni.

Ott a fő Törökec elő állánac, Sina Kefat, kit
 fídonac, Haydin, Tabác, Salec velle valónac, Gya-
 fer Agaua nagy bátron bolánac.

Czoda bátorsággal ast fel fogadác, Várat há-
 lálíg Czafárnac tartanác, Hírec neuc romlását
 nem akarnác, Sőt meg öregbiteni ebből várnac.

Vgyan keűlne ezec Iariczárokkal, Es vála-
 got kezes Affrusokkal, Guleta ba be menéne az-
 okkal, Bátorsággal váriác Károly hadúal.

Bátorságot búuekbe nagyot foktac, Barba-
 rossá fo-

rossa fíouahöz igen bíznac, Hísic, Hogy Karol-
lyal fégyent vállatnac, Mert magoknac nagyot
tulaydonnitnac.

Igen erős vala Guleta vára, Tunnis orfágnac
vala fő bástya, Azért óltalmára fíetec vala,
Mert orfágot az várból őrzic vala.

EZ ÉNEKNEC II. RÉSE.

Az erős Guleta várnac vitatásról, és meg véüéről.

CZasárnac hallyátoc már ki állását, Sár-
ra hadauul ő ki állását, Erős Guleta vára
meg állását, A két félneccot erős bartzolását.

Vitéz Hadnagynac ő paranczola, Hogy gya-
log had rend fíerént ki állana, Ió móddal, hogy
ellenfég ne árthatna, Mert soc pogán à tenger
parton vala.

Lón soc lőüeldezés à pogánokra, Spaniol had
ki állá à sárakra, Soc gilyobist fíóra à pogánok-
ra, A pogán nép ottan indulla vira.

Az Olafoc az vrán ki állanac, Vastustol fíép
rendben állatánac, Az vrán Németec is ki állá-
nac, Vdeiglen ezec mind helyt állanac.

Rőitenetes lőüeldezésséc lőnec, Az louagoc is
ell ki költezénec, Míg az álgyuc, fíorífámoc, kölcsé-
tőnec, Az gyalogoc addig mind rendbe lőnec.

Ió reménféggel Károly is ki állá, A menybe-
li lőnec.

li Istennek hálát adá, Könyörge, segítség lönne po-
gánra, Visselne gondot hada oltalmára.

Ott szép móddal bölczé táborát iártata, Két to-
rony közt szép sátrort fel vonnata, Salinarianac e-
gyic nevé vala, Aquariánac tornya a másik vala.

Az Károly elválaszta ő hadából, Seregeket ki-
küldte táborából, Poganokat kergessénc tábor-
tól, Bizuást ezek közt hessénc azoktól.

Czoda képpen az Affrusoc forgódnac, Mind
óránként azoc környül forgódnac, Louag, gya-
log, viánnoc sarkalkodnac, Kimiletlen kit kap-
hatnac le vágnac.

Spinda Ieronimus ott eléssé, Ki egy Numi-
datol el öklelőtté, Vgyan azontól seie el vétetéc,
Kin az Károly Czásár igen bánkodéc.

Ezenközbe más fő ember is vesse, Federicus
Carectus ott ell vesse, Numidákban puska mia soc
vesse, Vallius ot szép két sereget főrze.

Czac hamar a régi város helyére, Karthago
rég temploma helyére, Két zászló népét allata az
helyre, Hogy lönnénc tábornac őrzésére.

Reménség mindékor nagy az Károlyal, Gya-
kran jár ki ő maga is Strazáual, Biszattya népcit
nagy bátorsággal, Sémit néfél, tellyes bizodalómsal.

Ezenközben Vallius gondol erre, Kéfit min-
dent tábor erősítésére, Mindeneket biszrat erősít-
tette, Hogy ki ki mind gondollyon ő seítésére.

Telése

Tessne nagy erös munkálodást ezen, Minden
fendbeli nép forgodie ezen, Fő nép is mind kapáe
kezébe vessen, Köz néppel együt erös munkát tessé.

Az elkezdet erősségne nagy helye, Kénserit
mindent munka tételre, Mert az Károly intötte
öket erre, Hogy ez legyen nekic nagy őrzésekre.

Rólla Czáfár est végeste magában, Ha küseb
bec lesne is ez munkábá, Nagyob bátorsággal
lesne táborban, Nem olly soc vigyázás ked tábo-
rában.

Igen biznac az várbeli toluaioc, Táborra gya
kran ell ki vtnec azoc, Kic miat nyughatatlanoc
Olasoc, A táborból löuöldesternec azoc.

Ott egykorban az várból ki vtnec, A Salec
kal lanczároc ki iouénec, Mind tábor erősségeig
menénec, Kikre Olasoc is ell ki menénec.

Sarnensis ki fő, ott kert vala, Salec népéuel ki
ment vala, Salecláta tabortól messze vólna, Rea
tgre, lön Sarnensis halála.

Ast látván ő népe ottan futaméc, De nehez
nép Törökektől vágatéc, Sarnensis marháia mind
el nyeretéc, Ssep satora törökektől meg fosztattéc.

Czac hamar feiét Sarnensisnac véuéc, Iob ke
zéud Barbarossánac küldéc, Zafloiat is aiándékó
be viuéc, Kiért nekic ssep aiándéc küldetéc.

Rólla örömekben az várbeliac, Soc álgyu gi-
lyobist táborra főrnac, Taborbeliéc igen somoc
koduac, Hogy halála löt illy icles wrfinac, El-

Esmet más nap más fő Török ki vte, Naue Ta
bac, haynalkorban ki iou, Törökeckel fel hága
à töltésre, Spanioloc kéfen véuéc esekben.

Meg farat Spaniolokban le vága, Mendefius
hadnagy sem faladharà, Mert ő fegyueres és el né
futharà, Kie az Tabac vgyan ott meg nyakaza.

A Sarmentus Férentznec ő záslóiár, El nyeréc
és teritéc ő ýtokat, Mert hallánac mindenfelé dob
bókat, Ő ellenec valo indulásfokat.

Igen hamar Károly is kéfűlt vala, Fegyueré-
ben oda érkezet vala, De à Török már az vár fe-
lé vala, Spaniolokat meg feddette vala.

Az dolgokon az Vastus meg indula, Minden
hadnagyokat ő egybe hiaa, Szazadosfokat is mid
elő hiaa, Azoknac ielen létekben igy főlla.

Soc győzedelmeket mű Czaárunknac, Velem
ő őne főzertetec wrunknac, Mert nagy vólt ereie
mű iob karúknac, Diczireti, hire főp vólt hadúknac

Túteket most czac rövid főual inlec, Előbi ió
hir neie ingerledec, Ne láttassatoc most erőtlene-
kneec, Hol kellene lönnetec erőssékneec.

A mostani vérlégteket látrýátoc, Hogy me-
uetic ez fegyuertelen látroc, Mert láttrýátoc, hogy
ezec mind toluaioc, Kérlec dolgotakat meg iob-
biczátoec.

Tanáczul én est adom most túnégteec, Parán-
czolattal is hadiom est nékteec, Vérlégteket diczi-
rettre vi-

rette vigyete, Kiul ségyenteket el törellyete.

Immar vérlégtéc vtán dicziretet, Magatok-
nac vegyete tífeséget, Ha ez vtán illyen vakme-
rőseget, Czelekődnec, vegyete wy hirt neuet.

Sietféggel reáioc ki vitése, Kétfec legyete ő ra
ioc menése, Fienként vigyázzatoc tú mind erre,
Be ne Balladianac az ő helyekre.

Reménfégűnc talám múnket meg nem czall,
Vakmerőknecc talám serencze fogál, Mindenkor
az vgy bátor sűueknec ál, Bátor merés, gyakor-
ta soc iót talál.

Ez elegyülésben meg történhetic, Őket v-
uén, vár kezűnkbe eshetic, Dicziretes hir new nek
tec adatic, Soha neuetec el nem feleyteric.

Gradeus, Azuares és Cisnerius, Rodericus, Ri-
palta, és Sarmentus, Didacus, Abila és Rinicius,
Mondác, beféde nálloc foganatos.

Igen fogadác, mindent czelekesnec, Valami
fogálna az ió hír newnec, Minden veszedelmet
semminec vélnecc, Az ió intésnec őc eleget tesnec.

Ebben igen soc vdo nem mulhatéc, E dolog
ban mikor harmad nap teléc, Törőcsmet ki vtni
bándékozzéc, Ben è tífic Gyaffer Agánac adatéc.

Ez Gyaffer Aga soc ió lanczárookkal, Es kez v-
ues ió lőuó Affrusokkal, Sinte dél sűbe ki vte az-
zokkal, Nagy vakmerő képpen társalágual.

Tabor tölcésre őc fel hagánac, Nyilat, gilyo-
bált tá-

bist táborra boránac, Spánioloc, Olasoc késsen vad
nac, Táborból két felől raíoc rohannac.

Czac hammar Vastius harmat sereget, Eze
mellé boczáta segítéget, Rendele táborban álló
sereget, Kúlemb kúlemb segítő seregeket.

Olly erős viadal két fél közt tarta, Két fél tíf-
teség ért erőssen viua, Mind két félben nagy soc
ackor el hulla, Puska lóués miat bennec soc hala.

Meg futamánac Ianczároc, Affrusoc, Erős vi-
adalban Gyaffer hadnagyoc, El esléc, és ez lón o
futamássoc, Vágiác őket Spanioloc, Olasoc.

Igen sietnec az várban szálladni, Kereftyénec
sem akarnac rágulni, Várba egyút akarnac vellec
menni, Várbeli nép kezdesebe venni.

Töróc Sina látuán akarattyokat, Nem vár-
hatà mind kapun be azzokat, Kereftyéneckel ki
zárla azokat, De pogánoc tuduán ál aytoiokat.

Igen gyorsac ál aytóra sietni, Kereftyénec né
búnnec őket vágni, Mind az várig pogánokat hul
latni, Raytoc lét bosszúfogot meg toítani.

Pocklul bánkodnac Gyafferén pogánoc, Ho-
gy el eset Gyaffer vitéz Agáioc, Velle el hullottac
soc ió Ianczároc, Vellec ősbue vesítec vitéz Penusoc.

Egy vitéz, fő Olas ackor el esléc, Vitéz Dida-
cus Abilat el lóuéc, Lóués mia Ripálta sebesedéc,
Sx ió Spaniol, Olas sebesedéc.

Róttenelesiúl várból lóuéldeznec, Vissza térés
nelhez Ke-

nehéz Kerebtyének, Mert várból fűrőléggel
lőüldöznek, Lőés miat let Kerebtyének veszne.

Pironkodnac az várbeli pogánoc, Meg esme
réc embereckel ő dolgoc, Várból ki vésfre nem lön
tőb gődioc, Vár meg tarrás lön borsalmatoságoc.

E dologban nem lőc napoc mulánac, Fő né-
peket Károly hiua tanaczinac, Kicckel el végeze,
Mondiac Sanczóknac, Hogy heába vődot ne mu-
laltanac.

Tanáczo c lön, hogy az várbelieknek, Félelem
vian felelmet adianac, Tőbber fűvet venniec ne
hadianac, Igaz felelmet raioc balitsanac.

Vala Károly Czafárnac erre gondia, Mikép
pen Guleta várat meg rontsa, Törőkeket várbá
mint meg baltsa, Éléslec, segítéseket el fogia.

Olly szép móddal várat közbe vétete, Vastus-
sal fānczokat helyheftete, Egy felől Spaniolokat
helyhefte, Más felől fāntzba Olafokat vete.

Taraskokat, álgyukat nekic ošta, Port, gi-
lyobist a fāntzokba hordatà, Harmad fāntzban
a Németeket hadià, Egyfers mind ronczac az
várat akarià.

E három fāntzba fő népeket hadia, Aurianac
is Czáfár paranczola, Tisiben hogy ő is liuen
el iarna, Negyed felől tengeről várat rontsa.

Rőttenetesen várat vini kezdéc, Földön haró
felől lőnie kezdéc, Negyed felől Auria emberkö-
déc, A

déc, A tengerről lőéssel iől forgodéc.

Röttekeres vala várnac viúása, Lőésséktől
mind félkel föld reng vala, Mint ha volna földneec
meg indulása, Füst mia el véteréc ég villága.

Ezen lőéstől à tenger háborog, Erös forrás-
sal, tatyékkal fel forog, Mett sűrű lőéssel Aunia
fórog, Soc haio főrfám lőéstől czikorog.

Förgó Inac minden felől Keresztyénec, Földről
három felől, három nemzeteec, Mint mutattya ō
nekic tisztelgeec, Egynást mellyic halladja me-
sterlégeec.

Olly röttekeres vala à roppogás, Lőés miat
mint volna föld indulás, Vala főtűtfég és igen
nagy zugás, Ben valóknac römülés háborodás.

Gyakor lőéstől az várnac kőfala, Bástyaiual
földre vízbe bukada, Várban soc pogán à miat
meg hala, Paranttyusoc mind el hullottac vala.

Az vár lőést haynalban késtéc vala, Öreg ál-
gyuekal délig löttéc vala, Négy felől fántalan soc
álgyu vala, Símetlen kikkel várat ronttyác vala.

Régi vődötől foguan, à mint iriác, Miólta ál-
gyu főrfámot találtác, Illyen röttekeres vőlrát né
láltác, Algyuknac illy focakalágát sem láttác.

A lőéstől dél főben meg fűnnéneec, Földiől
à pórnac füst fel kelléneec, Meg nyilatkozéc vilá-
ga az égneec, Meg lártzic vár törés keresztyénekneec.

Seregenként minden zászló allyánac, Hat lay

torat mindemiknec adának, Akarattya mert ez
Károly Czaár nac, Hogy menyenc ostromla-
sára várnac.

Deréc ostróra hamar indulának, Mikor trom-
bitác ostromra futatnac, Mert Károly Czaártól
bátoritatnac, Nagy zörgéssel ostromlásra rohiannac.

Olly igen emberkednec Spanioloc, Nemetec-
kel forgódnac az Olasoc, Igen felelmesc várban
pogánoc, Mind az által löuöldeznec reaioc.

Minden felől törésteket meg hágác, Cefut Si-
naual Törökec hogy látác, Magoc né bizuán ha-
mar futamának, Fő Törökec Sinaual szálladának.

Imit amor várbol Töröc szálladoz, Soc közzü-
lec tenger habiához kapoz, Véletlen vesélt az vő-
raioc hoz, Kin a keresztényen had igen vigadoz.

Nagy vigan az Spanioloc vadászác, Berkek-
ben a Törökeket fogdassác, Az vizen is Töröket
madarászác, Kimiletlen pogánokat nyakazzác.

Ot, soc pogán testet földre hullatnac, Mellyen
nagy őreme vagyó Károlynac, Vésédelmét hogy
láttya pogánoknac, Es fűp nyereséget az ő hadának

Soc álgyu főrbámot várban talál nac, Soc ha-
iókat az vár állól ki voná nac, Kiken vigasága na-
gy az Károlynac, Sertelen bánattya Barbaros-
sának.

Vagyon nagy gödban erről Barbarossa, Mint
országot Czaárának tartassá, Károly ellen mit
meg öl-

meg óltalmazhassa, S' egyen vallását mint táuot
tathassa.

Olly igen ez kár valláson b'ankodic, Ez híre
haluán b'ertelé somorkodic, Elmeiébé igen meg
haborodic, Mindenképpen magában veszekdic.

Gondolkodic magábá nagy dolgokról, Iken
valo dolga állapattyáról, Mint visseilyen gondot
méltofogáról, Nagy Tunnis orfágnac birodalmáról

Róuid v'don Sina az Ianczarockal, Es velle el
falladot Affruíockal, Barbarossához érközéc az-
zeckal, Velle meg maradot fő társaiual.

Azzokat meg látván à Barbarossá, S'idalom
besédeket ráioc hányà, S' egyé vallással azokat or-
tázza, Es nagy fenyegetéssel pirongatà.

Czac hamar Sina, társai képeben, Barbarossá
nac felele illyen képpen, Tudod dolgúkat nekűné
mindenképpé, Vóltúe mindenkör vitézlő életbé.

Igazán ha szabad most velled főlnunc, A míg
fegyveres embereckel vittunc, Dolgainkban mid
addig iól forgottunc, Semmi dolgunkban meg
nem fogyatkóttunc.

Óstán mikor pokolbeli ördeggel, Vinunc ke-
leréc ő dúhósségűel, Ki m'úr ket ő rettenetes tüzö-
uel, Iyefie, föld indulás feléműel.

Semmi czodad ebből neked ne legyen, A te
f'áued háborodást se tegyen, Ha elióttűné ily na-
gy ellenfég ellen, Ki az várban senmit nem had-
ia éppen.

lyen

Igen nagy rőttenéssűne lón dögátol, Epor-
kolbeli ördeget hatalmától, Égő tűze rőttenetes vól-
tától, Czodállýac afír, mint szabadultunc attól.

Sőt ez után á te iob szerenczédben, S a gallúe
te neked minden vgyedben, Ha veünç lörtétél vol-
na főmélyedbé, Te is meg lörtétél volna főüedbé.

Segítséged lefűnc mű ez városban, Ez vára-
nac, várnac meg tartásában, Tunnis orfágnac
óltalmazásában, Ellenféggedel valo viadalban.

Illy befédetek haluán Barbarossa, Lón ő ha-
ragiánac hátra hagyássa, Ő haragiát fordita na-
gy lép főkra, Inté őket orfág óltalmazásra.

Minnyáian kérlek hogy most ez országért, El-
lenfeleggel viunc maradáslunc ért, Iò birunc ne-
uunc ért, tífetégunc ért, Soliman Czafárnac
méltóságáért.

Oly bizonyál hiszem én est szüemben, Gule-
tárol Károlyly ily nagy őremben, Nem leszen: Mert
esmet fordul kezünkben, Sőt leszen Károly nagy
kelerűségben.

Az Numidai seregcz jelen vadnac, Gyalog, lo-
uag, fűp haddal velűnc vādnc, Éni, halni, mű
meletűnc akarnac, Egyűt velűnc foglálnac a
Czafárnac.

Nagy kazdagon Numidáknac füzete, Fő né-
pekert kazdaglággal terhele, Affrusoknac is kazda-
gon füzete, Numida had nagyhiwfeget ielenre.

Ez Histo-

EZ HIST. ÉNEKNEC III. RÉSE

Mint iőt Muleassés Király Károly Czaárhoz
Es mint hartzoltanac, &c.

DER ÉC viadal módiát immár el kezdem, Ha
most meg halgattyátoc én befedem, Mule-
asséről befedem el kezdem, Károlyhoz ő iőu-
fét meg jelentem.

Régi király nemzetsegből ez vala, Ki ez előt
Coronás király vala, Tunnis országban wrako-
dic vala, Barbarosától ki vzetet vala.

Ez dolgokban Czaár mikor forgana, Azon
közbe Muleassés el iuta, Tulso Numidiából ki-
vota, Dorax hertzeggel Czaárhoz iőt vala.

Akor Károly Czaár ő fátorában, Ségiben
vi vala meltságában, Muleassét hogy be vitte
fátorban, Kinec nagy bizo lalmi az Károlyba.

Siet meg apolni Czaár iob kezét, Erel mu-
tatni engedelmességét, Keresztén Czaárhoz ő
nagy hűségét, Hozza iő kedüet és nagy re-
ményegét.

Deréc siua tolmác által erről lön, Károly
Czaárnak könyörgést erről tön, Hogy orszagát
Károly neki meg adna, Mert kezében lésen a
mint ő látta.

Efe monda: Hatalmas Czaár, én hísem, A-
zért hozot ide az én lstenem, Noha fellégedd
H külemböz

külembez hitem. Királyságomra légy nagy segit
ségem.

Vgyan azzon nagy Istent én is vallom, Ki az
éget teremttőte imádom, Im orfágō kezedben le
főn látom, Nyilván valo győzedelmedet látom.

A közenséggel valo ellenféget, löttel meg rő
rani kegyetlenféget, Kin job réfiere vettél győze
delmet, Mert kezedben látom fő erősséget.

Látom nyilván, hogy ő gonoszlágokat, Most
meg fűzeric főc toluayláokat, Te általad hífc lako
lásokat, Touáb nem vífc ő gonoszlágokat.

Kegyetlenfégeket mostan meg rontod, Ez or
fágot tudom hogy el foglallod, De reménfégem,
hogy nekem meg adod, Mert cőt mutattya Cza
fári nagy vőltod.

Olly engedelmeslen adót meg adni, Kéfc kéfc
felfégednec főlgálatni, A míg éllec nagy hiwfé
gel engedni, Ió tétedről soha nem felelyközni.

Soha kétféged felöllem ne legyen, Ió rételed ne
kem kezessém kéfen, El vőt ió rétel feledue nem le
főn, Mert én főuemben ez be iruan kéfen.

Ellenségim ellen Siciliából, Segitféged vároc
s Sardiniából, Felféged közel valo orfágidból,
Hífcem segitféguul léfi ió vőltotból.

Régi nemzetsfégem, hífcem meg nézed, En Ki
rály nemzessém meg tekinted, Mert Czaár vagy
ron lássom könyörülled, Meg vőt orfágot kezé
ben erefted.

Véle-

Velekedetken Károly meg felelt, Tolmácz által hamar felelt ezekre, Vgyeközet nagy soc vődic erre, Hogy toluaiokat földről eltörellye.

Itt meg fűzeréfle soc toluaylását, Barbarossával az ő soc rablását, Segitfégül hitta mennyei atyát, Es à Christust, egy Megválto sient fiát.

Czac meg lássa, hogy ő hitet meg tarcza, Mert kétféges, mint Penusoknac módia, Meg véuen orfágát, neki meg adia, A mit mondor, czac magát ahoz tarcza.

Iò keduel est Muleassles halgata, Károly iò bádkától hálát ada, Mindeneket nekie fel fogada, Mind à loane, à mit Czáfár akarna.

Azért Czáfár királynac kezét foga, Mellyel neki nagy kegyelmet mutata, Egy szép íátort közzel fel vonatà, Muleasslest à sátorba szállita.

Czeleködic Király nagy emberféggel, Esmerködni erökedic fő néppel, A tábort meg körüli fő népeckel, Nézi tábort melly nagy erőifiréflél.

Ott álgyuknac, taraszkoknac lökságát, Hogy meg néze hadi főrsám soc vóltát, Czodállyà à Károlynac soc puskását, Tábornac hertelen illy munkáát.

Meg kérdezéc ő tölle az Hadnagyoc, Barbarossa ellen ha elég hadoc, Sömbe viadalhoz ha va gyon módio, Ha meg verethetnéc töllec toluaioc.

Meg felele Király erre azzoknac, Iolchet, nagy

Hij hada

hada Barbarossának, Penufoc nem iö fűvel hoz-
za vadnac, Fegyvertelen seregeket Numidának,

Egy keves Török fin népe ki vagon, Melly-
höz neki fő bizodalma vagon, Ne véllýeć hogy
az foc viadalt állyon, Sokat azokban meg hálnia
hadion.

Numidákat viadalnac állattyá, Azzockal Pe-
nufokat ki boczárttyá, Azokon tú fűneteket pro-
bállya, Lanczárokat ő fűksegére tarttyá.

Derék hada Penufoc és Numidác, Azokat vel-
letec főmbe vitattyác, Kiknee vérét velletec ki on-
tattyác, Ielen kéfínee, ha győzedelmet lárttyác.

A mit művelhet az ő vérec kőuül, A Törökek
nec veszedelme kőuül, Mindent kéfíért másnac ve-
szedelmeüel, Az Affricabelieknee vérecek.

Tú nektec pediglen az viadalban, Sullyosb
semmi nem leßen dolgotokban, Mint hogy kéfítec
hew vdon főmiuságban, Hanem ha hordóftoc
vizet hordókban.

A napnac forrosága és főmiuság, Viadaltok-
ban leßen ártalmaśág, Nap hewségétől, fegyuer
tól faratśág, Ebből iö tú reároc nagy főmiuság,

Czafárnac ebt hadnagyoc meg befílléc, Mel-
lyen főue igen meg vidámodéc, Győzed lemtre-
zen indulatéc, Bizonyos reménśégbe bátorodéc.

Rőuid hartzog napoként történéc, Török
s Numida louagoc ki iönee, Tábozól, Spanioloc
is ki me-

is ki ménec, Vtközéssé, kemény hartzoc ot kfinee

Egykorban pogánoc apro álgyukat, Nem
messze táborhoz vonác azokat, Táborra mind lö-
ueldözéc azokat, Így mutattyác az ő bátorfágokat.

Rólla Károly nem sokat gondolkodéc, Tá-
bor őrzésére had rendeltettéc, Montegius Czáfár-
tól ki küldettéc, Pogánockal szép viadal kezdetéc.

Vgyan Czáfár szép seregeket börze, Louago-
kat, gyalogokat rendle, Kikkel a táborból hartz-
ra ki ménec, Pogánockal vgyeköznie kezdé.

Montegius hamar sebesedéc, Egy fő Numi-
datól meg ökleltettéc, Garzias Lassius is ot eléssé
Spaniol Karaffától meg tartattéc.

Foglyya mert ot élle vala Garzias, Federicus
Karaffa neki hiw társ, Kitől törtinéc társa éit vér
ontás, Ő maga vérében is lön ki omlás.

Eft látván Károly, a fegyueresséckel, Segitse
gúl ménec nagy sietséggel, Pogánoc ot létét nem
túrhetéc el, Meg futamánac ec hertelenséggel.

Az álgyu bősármokat el hagyánac, Mind az
által futásban hártzolánac, Mind két felben sokan
ot el hullánac, Sűrű lövéslec az hartzon valánac.

Istent, bent Iacabot Károly kiálttya, Egész ha-
dánac hartzon ez ielt hagyta, Poncius András el
cztue ot láttya, Louag vii pogántól szabadittya.

Czac keves Cörög louagia Károlynac, Kic po-
gánhoz hartzon hasonlítaniac, Pogán ellen har-

azon igen forgódnac, Coroneus Lázár Hadnagya azzoknac.

Illyenképpen hogy az hartz végeftetéc, Harmincz ezer pogán öfue gyűtetéc, A Barbarosfától bátoritatéc, Hadnagyuul egy Numida pap adatéc.

Vala egy torony Kartagónac dombián, Kiben az Károly szép népet falituán, Tábor legyen toronyból óltalmazuán, Ez toronyra vala pogán induluán.

Meg floritottác vala à toronyban, Spanioloc valánac már nagy kinban, Tűz és fűst miat vadnac ohaytásban, Pogánoktól erős ostromlatásbá.

Seregeckel haluán Károly indulla, Gyalagokkal, lóuiggal szépen mozdulla, Erős viadalt pogánnal tarta, Kiket végre Károly meg futamta.

Az pogánokban sockat le vagánac, Ott halála lón nagy Numida papnac, Velle öfue icles fő Numidáknac, Szép nyereséggel lón Károly hadánac.

Czoda bátorsága Károly Czafárnac, Ielen akkor lónni minden dolgánac, Tekintetet ad ő méltóságánac, Hírt neuet hagyot vtrána valóknac.

Vala egy nihány ot à fő népekben, Kic valánac illyen vgyeközésben, Hogy elég vóna már à tífieféggben, Meg teritenéc Károlyt ő földében.

Nem túrhetéc akarattyoc ielentéc, Tanácsokat Czafárnac meg emlitéc, Czafártól befűdedec meg halgatatéc, Végezetare hogy dolgokat végezetec.

Dorgálás

Dorgálás képpen Czafár nekic fõlla, Mint fe-
lékenieket feddette vala, Mert õ dolgot alkotmat-
lanfág vala, Felele, miuel õ fõuuec rakua vala.

Ott a Czafár el kezdte õ befédet, Hogy ne
feltenee semmiben fõmélyét, Mert Kerefi yénfég
óltalmaért fiét, Nem fánya, és ki ontani õ vétér.

Sõt azért iót mostan õ Affricába, Hogy gõ
dot vissfelne méltoságára, Kerefi yén országoknac
óltalmára, Pogánoknac lönne nagy romlásfokra.

Ezec hogy ha így nem történhe néne, Lön-
ne tífeféges halálfeieknec, Adnác meg így kike-
ket Istennek nec, Így is fégyenfégce tauol legyenec.

Váriác czac meg már az hólnapi napot, Meg
láttyác pogánnal viadallyokat, Mert Isten vezetli
az õ hadokat, Ó vissfel nekic mindé gondiokat.

El kezdet dolgoknac békét hadianac, Vité-
zeknec feklmet ne adianac, Bátor fõuet õ mágok-
nac fogianac, Könyörgéssel Istenhez ohaytsanac.

Ne fellyenec, Mert õ az ellenséggel, Sõt be
meg vi bátron a pogán néppel, Az egy igafág
ért kegyetlenekkel, Isten ielen kfen õ hiucuel.

Töltéfeiket refnec Guleta várán, Minden felöl
az vár meg omlotfalan, Sietféggel mindenec ké-
fen áluán, Guleta varába népét vák fõuán.

Vapyó Czafár el indullo fándekban, Kegycs
Istenélöz fel kiáltásban, Kén ferenczeftie õ ha-
daban, Vegye õket fent fánya árnyékában.

Sec clay

Soc olay kertec, kic környül valának, Kinec ál-
tal azoc el iáranac, Hami czalárdiága vólna
pogánac, Hamar mindé liit kimac meg hozánac.

EZ HIST. ÉNEKNEC III. RÉSE.

Az étközettről, mint Ist Károly Czásár diadalma
à Barbarossa ellen, Es mint éltette Muleassett
az ő elebeli Tuncetum Királyi fékiben.

VEGYŰC elő két had sőmbe állásár, De-
réc sőrent hadac sőmbe viuásár, Pogano-
kon Karolly bosszu állásár, Muleassett helyéte
állásár.

Paranczola Czásár az Vastiusnac, Hogy in-
dióia lönne sőp hadánac, Viadalhoz rendellye
módiát annac, Késsé léuén hadac, meg indully nac
Rendele el Vastius az hadakar, Bal kéz feől
sárnyul az Olásokat, Job kéz feől hadià Spanio-
lokat, Közébben Németeket és álgjukat.

Elől forgódic sőp sőrtel Vastius, Mert fő had
nagy vala, bölcz, igen okos, Stueben is vala na-
gy bátorságos, Károly vala bēne nagy bizodalmos.

Czásár helyét hadià közep zázlóknál, Vala-
gator vitczekkel, wrackal, Fegyueres louagockal
gyalogockal, Nagy soc iámbor vitcző ferhackal.

Albanust választa hátul iávóban, Mellé adá
fegyueres louagokban, Gyalog fegyueressék és
puskásfok-

puskássokbá, Hogy forgódnéc, lőne bátor dolgábá.

Trombitát futatá, Dobot vité, S tőpen rendelt
haddal Károly crede, Lusitanus Laios vagyon me-
lete, Mert fogorlága forgódic melete.

Vala Salernitanus Olaf hadnagy, Vén Alar-
ko vala Spaniol hadnagy, Ebersteynius vala Ni-
met hadnagy, Mint iamboroc forgodnac, és egy
sem lágy.

Rőttenetes had indulássa módia, S tőp hadak-
nac sűrő lobog zászlóia, Zőreg dobia, harlag tőc
trombitáia, Karolly Czásár magábá est vigadia.

Az elrendelt hadat mind féllel elárta, Minden
rendeket erőssen bítattya, És nagy intésseckel ba-
toritya, Hadnagiokat viadalhoz oktattya.

Diadalmat nagy bizonynyal reméli, S tőuénec
bátorlága erre vísi, Erőssen Istennec jóuóltát hissi,
Bítatásat hada előt így kezdi.

Emlekőzzetec meg erről vitézetec, Soc győze-
delmet neké börtetec, Allatá nem vőlt fégyenbe
estec, Sőt vőlt dicziretes győzedelmetec.

Oly hires vőlt mindenbē vitésetec, Mestse hal-
lot io hirtetec neuetec, Dicziretes vőlt tū had visse-
léstec, De most tū seb és iob hirt neuet vőstec,

Pogán ellen most erőstē viatoc, Az Istemben le-
gyen bizodalmatoc, Győzedelmet ő általa várta-
toc, Reménységben hidiétec, nem czallatoc.

A segít meg, a ki ért hadakostoc, Mert most hit

ellenfégi ellen vitor, Bizonyal segítségét meg lát-
tyátoc, Síp nyereségeckel meg kizdagultoc.

Túrietez azért most az nap hewségét, Es fe-
gyueretek nec ő nehezségét, Ez nagy főuenyt és
pornac fel kelését, Mutassátoc búuetez keménységét.

Reia Károllynac vitézec fel nec, Ő bauára ne-
ki illy vállast tes nec, Fel kiáltuán, mindenre késsé-
c nec, Minden nyauallyát túron el senued nec.

Őtet Királlya nem ezac Affricában, De még
Coronázos Ierusalembe, Sent koporso lehen sa-
badulásban, Őtet fel emelic illy méltóságban.

Pogánockal késsé őc hadakozni, Bátorsággal
most is főmbe meg vini, Régi győzedelmeket
wyítani, Igaz hit melet mindent el senuedni.

Eft végezuén Vastius maga mellé, Válogatá
ő forgodásu mellé, Ió Spaniolokban válasta mel-
lé, Két zászló allya puskást seic mellé.

Reaioc vtnec soc felől pogánoc, Könnyű ser-
rel mert vadnac az Affrusoc, Lőuöldezie azzokat
à puskásloc, Kic előt gyakran furnac pogánoc.

Forgódnac ott Spanioloc, Olasloc, Bisattás-
salien vadnac Hadnagyoc, Ingerked nec ő vel-
lec à Pogánoc, Sokszor furánac, sokszor ténec azoc.

Imé vitézec hewség nec miatta, A fegyuer ne-
hezségé nec alatta, Bágyadnac főmüfágnac mi-
atta, Futua siet nec egy meg látot kútra.

Lön è miat meg romlása rendek nec, Maga
hordoc.

hordókkal hordássa vizeknek, Meg nem búnnie
 oltatni seregeknek, De nem lehet enyhítése hű-
 ségnek.

Igen haragú Vastius magában, Hátra veri
 népet a rend állásban, Sokan vadnac fő fogadat
 lánfában, Kin Czáfár is meg haragúé magabá.

Vtánnoc indula meg nem túrhere, Sokaknac
 az hátokat ott meg vere, Seregekbe azokat viszá-
 vzza, Meg bomlot rendeket így meg építé.

Mikor kész serezué seregec mennec, Pogán fe-
 lől ottan hírec ióuéne, Tunetum:ól három mély
 föld ióttene, Viadalhoz őcsepen készűtene.

Ez hír haluán Károlyly igen forgódic, Hada
 tölleigen bátoritatic, Vastiusol minden rend el-
 iáratic, Meg bomlás rendekben nem találtatic.

Igen hamar két had főmbe érközic, Barba-
 rossa hada nagynac láttatic, Bizonyal száz ezer-
 nec az mondatic, Sűrő zászlókkal had ékesnec tetzic.

Vonata elő pogán foc áldgyukat, Kerebtyének
 re lőtere azokat, Hogy meg boncza sepen fő-
 zet hadokat, De nem tehere aual ártalmakat.

Siet Vastius is arra gondolni, A pogánokra
 áldgyukat vonnatni, De látuan annac kéfédelmet
 lönni, Kezde ebben tanácsát változtatni.

Vitézec főue nagy geriedéslekben, Vadnac
 viadalhoz nagy iell kérsben, Daulus Vastius ő-
 tül főuében, Hogy illy ió ielt esmer az vitézekben.

Nagy ió kedvel erről Károllyal főlla, Neki tet-
zic álgyu nem búkfég volna, Melly nem minden
kor haszonra szolgálna, Vitézekben ő most nagy
ió ielt látna.

Itt történhetic è kéfedelemből, A pogánfág
bíuuet véfen ezekből, Mú vitézúnc bíue lassodíe-
ebből, Ne kételkedíúnc mú győzedelmünk-
ből.

Czáfár erre Vastiusnac fekle, Dauale, A mú
néked tetzic ebbe, En is vagyoc most azon érte-
lembe, Az vitézeknec furás te ielt ebbe.

Vigan meg főrzem efit, Vastius monda, Czá-
fárral à seregeket bístara, Viadalra nagy bípen
bátoritá, Az vrán Károlly Czáfárt meg bílita.

Már én is élec én birodalmammal, Te tölled a-
datot hadnagyfággommal, Paranczoloc néked
hogy hamarfággal, Innét táuozzá Czáfár gyor-
safággal.

Sietféggel meny néked rendelt helyedre, Töré-
netből ne légy véfedelműnkre, Mind ez egéfi had-
nac nagy véféllere, Mert egy gilyobis vrtat nyit-
ezekre.

Arra Károlly mossólyoduán felele, S'ólla neki
Erről semmit ne félne, Mert nincz Czáfárokról
emlekőzetbe, Hogy senki véfet el álgyu lóuésbe.

Leg ottan azért Károlly meg indula, Az ő né-
ki rendelt helyre be állá, A közbe foc dob, trom-
bita főlala, Róutenetessen had őbíue roppana.

Vagyon

Vagyon két felől oly erős kiáltás, Rottenetes
nagy czattogás, ropogás, Tetzic hogy lehen ég
böl backadozás, Es hogy allattoc vagyon föld in-
dulás.

A keresztényénc sűrön lövöldeznee, Gilyobif-
sockal pogánokat vesítnee, A pogánoc is akine
czelekeftnee, Nyilat, gilyobist sűrön raioc hintnee.

Tertinetből Ferdinandus Gontzaga, Ki leg e-
löl vőközéc pogánokra, Egy fő Numida hertze-
get le vága, Vtánna valóknac szép vtat nyita.

Ott hamar három fázat pogánokban, El lö-
völdezénee az Affrusokban, Kin pogánoc lönee
háborodásbá, Es az álgyc melől meg indulásbá.

Rottenetessen futásokban hulnac, Keresztýé-
nektől löetnee, vágatnac, A Barbarossá hada mel-
lé futnac, Meg téréfre nem bátoritathatnac.

Ezec félelmet Barbarossá látván, Ottan hadi
tanáczat meg fordítván, Ellenfége ellőt lön meg
indulván, Tunetumban ő hadát be sálítván.

Meg sálita a több futo népeket, Váras körüyül
az hostatokban őket, Seregenként mind el rende-
le őket, Es maga mellé tarta törőkeket.

Gondolkodic, az ő esét forgattya, Mint Ká-
rollyó ségyenét meg torollya, Erős bőssüiát mit
rayta meg állya, Solimannac mint az orfágot
tarcza.

E meg löt dolgon Károlly vigadoza, Ellenfég

táborra helyére állá, Erről fő népeckel tanácsot
tarta, Hogy másod nap Tuncumot meg állá.

Nagy féltmec Pogánoc főúrét állác, Károly
tanácsát mert nekic meg hozác, A Numidác mi-
kor è hírt meg hallác, Barbarossát seregenként el
hadiác.

Ezeken Barbarossa meg iyede, Sokasánál felet-
teb meg rőtene, Czoda dolgot ő gondolnia kez-
de, Melly gondolatot fő népeckel közle.

Rőttenetes vala ő gondolattya, Mert vala hat-
ezer Kereftyén rabia, Tuncum tömletze ezeket
tarttya, Meg ölnie ezeket mind akaria.

Igen vissza tertzé Czefut Sinafnac, Hammar
állá erről Barbarossánac, Nem illic est művelnie
Királynac, Tisztelése ellen Coronaiánac.

Sinas mondíá, Mert erről féltmedet, Károly-
nac jelented rőttegesedet, Féltmedben kétségbe
elészledet, Meg fetteštenéd ió hír neuedet.

Hamar euel ió híred fetteštened, Vitézeket illy
dolgoddal rőttened, Ó bátorságokat euel el ves-
ted, Távozzék tölled ez czelekedésed.

Vgyan czac az, E dolgot hátra hagyad, Soli-
man Czáfár haragiat meg lássad, Ez dolgoddal
ellened ne indiczad, Az ő nagy méltoságot meg
gondollyad.

Meg állá haragia Barbarossánac, Engede á
Czefut Sina fiauánac, Meg engede életet rab-
boknak

boknac, Várból méne templomába várasnac.

A Metfedbe alá méne hadáual, Sömbe legy
en az várasbelieckel, Nagy Tunetumbeli fő wr
fiackal, Végézzen maradáffokról azockal.

Nagy örem ádatéc segény raboknac, Két fő
Török folánac egymásnac, Szabaditoi lönnénc
raboknac, Az várat meg vénéc Károly Czaárnac
leles dolgot akarnac czelekedni, Poganfágot
akarnac hátra hadni, Régi valláffokrol még em-
leközni, Istenben, s Iesus Christusban öc linni.

Vala egyic Spaniol nemzetfégeből, Neue Fe-
rentz neki Medeliombol, Memim neue à Török
neuezetből, Rab nézetféget ki meg fána főwből.

A másic neue Catareus Vintze, Dalmata ő,
de Törökül más neue, Ez herdt vala, Gyaffier Aga
neue, Méltó nekic neuec emléközetre.

Es hogy Barbarossá méne várasban, Meglát
uán, hogy keűs Török az vában, Hertelen lön
à tömletz fel rontásban, Mind à hat ezer rab fá-
badulásban.

Ezec vában à fegyuer tarto házar, Fel töréc,
fegyueressitéc magokar, Imit amot ben valo po-
gánokat, Sörnyen vágác vár piarzon azzokat.

Végre vár kapuiára sietnec, Ramáda Agáual
vgyeközénec, A Törökec töllec meg győzeténec
Vár kapuián töllec ki vzeténec.

Igen hamar siet Barbarossához, Olly hírt vi-
sen, ki

Ben, ki önekie gonos, Az Czfut Sinára nagy átkokat hoz, Hogy őt volna fővel a rabokhoz.

Vigan rabot várbelieket tesíne, Keresítyén el nyert zárlókat ki tesíne, Porr fel gyutással is íeket tesíne, Károly hadaba őc így hírt íelentne.

Ezenközbe mennec Muleasshöz, Tunetum bol ő régi Királyokhoz, Wy hírt mondna nagy Tunetum varához, Gyakor híre hamar íutna Karollyhoz.

Igen hamar a Czásár el eresíte, Gyahent és Bucka Nyírat gyorsan küldé, Síp haddal várba a Rabokhoz küldé, Várbelieket aual erősíte.

Nagy somoru kedvel a Barbarossá, Mene kö nyörögeni vár kapuiára, De tekintet nem lön méltoságára, Mert emléköznec régi bánékára.

Vellec sokat pogán nem beszélhete, Láta dolga neki ot íól nem lönne, Nem íól bánnac várbelic ő velle, Nyílat kezéből ráíoc lóuóldeze.

Ő dolgáról nem sokat gondolkodéc, Futamásra népével kábolódéc, Hét ezer sámu haddal meg futaméc, Hipponba íietni vgyeközéc.

Reytötte vala ot el íoc gallyait, Vízbe merítötte vala náíadit, Várban hatta vala hadi íöríamir, Vár erősíégére ő híw íolgait.

Az vár vala, váras egyic kezében, Vagyon reménsége ő híueiben, Hogy íelőíle nem ístenec kéíííégben, Figyelmeíec vóíta az vár őrzésben.

Fel vona-

Felvonarà oda iutuan hayoit, Felrakatà min-
den hadi borsàmít, Esmet hadia várban hiw bol-
gait, Kiknec aianla minden segitiégít.

Igen siet ő az Algeriomba, Eueznie az ő bi-
rodalmába, Ifsianta meg vót szép Királyságába,
Semmi reménsége nincz Tunetumba.

Deréc haddal à Károly meg indula, De hogy
ellenfég futásár meg halla, Genuai Adamot el vá-
laszta, Szép hatoekal pógán ellen indita.

Ez hogy közelget vala poganokra, Látà ké-
ssec vólnánac viadalta, Nem esmere ő elég vóltár
arra, Nem lön bátorsága menni azokra.

A pogán sem vze keresztényeket, Mert nem
tudta ő erőtlenségeket, Tudatlanság mia valla ez
vétket, Algeriomba viuc Törökeket.

Czáfár hogy közelget vala hadáual, Tunc-
tumhoz à győzedelmes haddal, Váras népe ki
iöuenec à kolczal, Hogy Czáfárt befogadiác vi-
gasággal.

Mulcassés könyörg à Károlynac, Kegyelmes
legyen várasbelieknek, De nem hihet Károly sem-
mit azoknac, Mert né állottac à fogadáffoknac.

Ez előt, Mert hò pénst ígértac vala, Egész had
nac, èfogadás löt vala, Előb előb mind mutogat-
tac vala, Mind az oráig meg sem adtác vala.

Igen siet Vastius be várasba, Várasbol esmet
siet be az varba, Hól fogadac ötet nagy vigaság
K ba, Egy

ba, Egy rab reytet kénczet neki mutata.

Meg mutata Vastiusnac egy kutat, Abban
lónni harmincz ezer aranyat, Ki halálfia Vastius
azokat, Neki végre Czáfár ada azzokat.

Ezenközbe városba lép seregec, Be érköznee
seregenként vitēzec, Olasoc, Spanioloc, és Né-
metec, Predaláshoz kezdēnec ott mind ezec.

Minden felé telēnec kapdoslásokat, Vágiác az
engedetlē Penusokat, Predára hányác soc kazdag
sagokat, Nagy soc ezüsteket és aranyokat.

Oly keferues lón ez Muleassēnec, Hogy láta
veszedelmec nemzetēnec, Mert Németec nem ked-
ueznec senkinec, Kiméletlē mindeneket meg ölne.

Raytoc semmit azoc nem könyörülne, Spa-
nioloc kazdaglagnac örülne, Pogán ölēfēt hat-
tác Németeknec, Olasockal oc aranyat keresne.

Ezenközbe Muleassēs Czafárnac, Könyörög,
legyen kegyelmes várasnac, Kiáltatà Czáfár ot az
hadaknac, Hogy véget vessenec az vér ontásnac.

Senki embert ne olyan paranczola, Foglyot
se fogion ašt erőssen hadià, A ki nem fogadna,
meg nyakastattya, Így vérontást vitēzeckel ha-
gyattya.

Serény iffiatskákat és szép leányokat, Reyte-
getnec el azért asfionyokat, Tirkony tengerre ik
tattyác azokat, Vitēzec mert nem tűrhetic ma-
gokat.

E soc öl-

És loc ölekléstől és predalástól, Késsen búnné-
nec meg raggadozástól, Meg kazdagitattánac
az váraستól, Tunetom váraffa kazdagfagától.

Vége hogy lön è nagy loc öleklésnec, Virez
lő népec meg czendefedénec, Vigan nyereségeken
öruendenec, Halákat adánac à nagy Istenec.

Öruendése Károlynac is vagyon, Mert Tun-
nis ország ő kezében vagyon, Czac egy dolgon
néki bánattya vagyon, Barbarbarossa hogy fia-
badfagban vagyon.

Lön könyörgése csmet à Királynac, Hogy
hiuen foglal hóltaig Károlynac, Czac ő legyen
királya az országnac, Meg füzeti adaiát à Cza-
fárnac.

Igen nagy kegyelmessége Károlynac, Meg
engede orszagát à Királynac, Illy móddal, hogy
hiw legyen mint wránac, Mind pediglen az ő
maradékinac.

Sebes lép két madarásó Sólymokat, Numidi-
ai két hamar louakat, Adoba Károlynac adia az-
zokat, Eftendenként meg küldie ő azokat.

Ellensége legyen Töröc Czafárnac, Barát-
gát ne vegye Solimannac, Igy legyen baráttya Ká-
rolly Czafárnac, Mert Károly által wra orszagánac.

Hò pénst füzessen Guletaiaknac, Válogatot
ezer Spanioloknac, Vétke eben ne eséc Királynac,
Igy marad békefegében országnac.

K ij

Mert

Mert Károly Czáfár a Guleta várát, Magá-
nac tartà Affrica bástyaiát, Benne hadià soc vitéz-
lő fogaiát, Illy móddal ada Királynac orsagát.

Győzedelmes haddal Károly meg tere, Sicilia-
ba ő vissza őueze, Sűp győzedelménc nagy lön
ő hire, Soc felől menne hada nézésére.

Nagy hála adást tessén Károly Istennec, Igaz
hatalmas gond visselőinec, Irgalmas és kegyel-
mes vezérénc, Őtet valla minden segítségénc.

Ezeket ki be rendele versekben, Iouust olua-
sa egyiò keduében, Ha ki oluafni akaria bõueb-
ben, Meg talállya harmintz negyed könyuében.

Más fel ezer hetuen egy estendõben, Mikor
közégetnénc à böyt kezébben, Kalota fekkben vé-
gezéc Erdébben, Nagy dicziret Wr Istennec men-
nyekben.

Laus Deo. Finis.

rol Délre enyire nyutozic, Harom ezer, nyoltz
száz, és tizen négyig.

A Christus föllerésénec utánna, Mikor irna
vala az iö nyoltz százban, Ogerus Hertzeg Da-
na Markában, Attyafiaual lön iö szándékban.

Be hivatván tizen öt attyafiát, Meg beszélvén
azzoknak iö szándékát, Inte, öregbiczéc Christus
országát, Vehesséc Christustól ennec iutalmát.

Ianos, a Frisiai Király fia, Kinec Gondebo-
riff vala az attya, Ogerus szándékát mikor meg
halla, Iámbor vala, Hertzeg mellé ment vala.

Lönc az attyafiak késülésben, Nagy remén-
ségec vagyon az Istenben, Segítsegec lehen min-
den vgyekben, Erössen biznac Christ' siet neucbé.

Iö reménfeggel táborban állánac, Husz ezer
fegyueres louaggal vadnac, Segítsegül Istent híván
indulnac, Bizodalommal, bátorfaggal vadnac.

A nagy Isten hucit meg segite, Győzedelmec-
kel vgyekben serete, Általoc pogánokat meg te-
rite, Igaz vallásban őket fel épüte.

Czac hamar ők nagy soc tartományokat, Sti-
geteket, és soc iö országokat, Meg haytánac Chri-
stusnac várasokat, Magoknac szörzénec wraságokat

Magasságbeli feliéges Istennec, Hálát adnac
kegyes teremtoieknec, Hogy így viselte vgyeit
népenec, Istent vallác ő gond viselőieknec.

A meg vör, meg haytot sör országokat, Az
Ogerus

Ogerus kiuánuán igazakat, S'olituán tizen öt
 atyafiakat, Nėkic ostra kőlen királyságokat,

Gondeboriff fia az Ianos vala, Isten ayitatos
 ki vala, A többi czufflágban neucstéc vala, Ia-
 nos papnac az iámbort hiyác vala.

Nagy Indiát őc soc tartomönyokkal, Mikor
 birnác soc Szigettel, orfággal, Meg épütöttéc hit-
 nec vallásául, Vigadnac hogy Isten vagyon ha-
 dockal.

Imé törtinéc az ő Hadnagyoknak, Betegsé-
 ge bátyyoknak Ogerusnac, Kin busulásóc lőn
 atyafiaknac, Testamentoma cz lőn Ogerusnac.

Fiát Gondeboriffnac, Ianos papot, Látuán
 benne nagy ayitatoslágot, Hogy meg tarthassa
 hitbé pogáslágot, Nėki hadia ot az ő birodalmat.

Isten igéie hogy inkább meg állyon, Pogánok
 bollót nép kőst meg maradion, Tőb atyafiánac
 ő paranczollyó. Ianos pap Czafárnac mind adót
 adion.

Czoda engedelmeśc atyafiác, Az Ianos
 papnac őc hiucc valánac, Adót adánac neki, Bol-
 galánac, Mint kőstec válastot ő Czafároknac.

Olly b'orgalmatos Ianos pap dolgában, Istét
 hirdetteti soc orfágban, Erősliti igaz hit vallás-
 ban, Magát foglalta s'entfég dolgaiban.

Deréc vgyeközése neki ez lőn, Christus hiti
 maradion pogán népen, Ő nemzetiuel cleget re-
 gyon,

gyen, Halhataian nevet magának vegyen.

24

Országban azért az Indianac, Hirdettette
igéje a Christusnac, Általoc sent Mathénac és
Thamánac, Végezetre Birtalan Apostolnac.

Miért hogy az, ezec előt régen volt, Esimer
pogánfagra a nép haylot volt, Christus vallása
nálloc vátalua volt, Régi szokot pogánfag ő köbtec
volt.

26

Ianos pap halála után Indusoc, Ianos pap ne
uén hittac ő Czaárioc, Mostis Belwlgian nyeluc-
ken Czaárioc, Azon neuén hiyac mindé országoc.

Nagy mostis wrafaa Belulgiannac, Noha
romlása régi birodalomnac, Soc nemzetec hitek-
ben váltoftanac, Keresztyéni hitet hátra hattanac

28

Orfaga negyuen mostis Belulgiannac, Ezec
melet paranczol királyoknac, Kic neki hodlotra-
nac, adót adnac, Mint felféges wroknac vduar-
lanac.

Sceua országban ő fő lakohellye, Mert igen
bőwléges firos földé, Iól folgál az ég mértéklet-
tesége, Abissinusoc köbft fő nemzet népe.

Temerdec kazdagfággal böuelkődic, Minden
népe köz neuel így liuatic, Magokat Abissinus-
foknac neuezic, Mind az negyuen országban
melly nép lakic.

Ékes lakohellyei neki vadnac, Aranyal dra-
gafággal azoc vadnac, Indiai módra fel rackar-
tanac,

tanac, Ben házakban drága kövec láttatnac:

Paranczolatnyának nép engedelmes, Wroc ne
ue köstec nagy beczületes, lámborlágban ő ma-
ga hires neves, Minden orfágiban ő beretetes.

Hódloc Királyoc neki vduarlanac, Hólnapő
ként vduarlani be iárnac, Négyen egy óra vduar-
hoz iarlolnac, Vduarlanac mind fottáig az hónac

Azoc vtán esmet más négy Királyoc, Előbi
négy helyére mennec azoc, Rend berént így iár-
nac be à Királyoc, Soc fő nép vagyon ezeknec
vtánnoc.

Nagy affonyokkal Czafárné affonyhoz, Né-
gy Király felefégi affonyokhoz, Stép ékesléggel
mennec be vduarhoz, Indiai Ianos pap Cza-
fárnéhoz.

Olly szép főrt tartással vagyon vduara, Mert
mind fő nép láttatic vduarába, Négy Királyoc-
kal, mert ékes vduara, Mert ő Abissinusoc nagy
Czafára.

Deréc birodalom mikor éppen vólt, Het Ki-
rályoc akkor vduarlanac vólt, Tizenkét Ersec,
Hufi Püspec vduarol vólt, Hetuen két Hertzeg
vduarhoz be iár vólt.

Ezeckel soc fő nép vduarlottac, Harom fáz
és hatuan záfiós wrfiac, Visfontac valofággal be
iártanac, Abissinus Czafárnac vduarlottac.

Böueb vólt néppel régi vduara, Három fáz

ezer főmelly volt vduarba, S'intelen tartottác este
vduarokba, Abissinus Czaárac méltóságokba.

40 A mikor indult ki Czaár hazából, Más vá-
rasba menni egy várasból, A vagy hadba in-
dulni orfágiból, S'ántalá volt népe loc orfágiból.

Tizen három kereftet emeltenec, Zászlóc hel-
lyén azoc visseltetténc, S'ekerec ékes volt a kereft-
eknek, Külön külön hadoc volt kerefteknek.

42 Oda fiamlaltattác illyen seregec, Mindenic ör-
zészere enyi népec, Tudni, S'áz ezer gyalog kéz
vűesséc, Es tiz ezer válastot louag népec.

Rõuid sommáia kereft őrzőincc, Tizen hár-
száz ezer gyalog népnecc, S'áz harmincz ezer lo-
uag fegyveresnecc, S'amát nem tudác a deréc e-
rõnecc.

44 Pogánokról hogy hada külembezne, Zászl-
loc helylén kerefteket fõrzette, A tizen két Apa-
stoloc neuére, E tizenkét kereft volt meg fételue,

Reméniségec nagy volt az WR Christusban,
Bizodalmoc ártatlan halalában, Tizen harmad
kereft ez vót hadában, Mert kereft fán vót Chri-
stus értunc kénban.

46 Illyen hadoc régi Iános papoknac, Alattoc
v. lo Abissinussoknac, Mert magoc kőft illy nevel
hiuattatnac, Nagy vót birodalmoc régen az-
zoknac.

Neha mikor helyét meg változtatta, Es vd-
uara né-

tiara népét meg indította, Vólt ő ménő vőrában
ilyen módia, Egy hadat többi előt indította.

Czoda drága dolgot azoc viseltéc, Egy nagy
örög tállat, fel emeltörtet, Abba soc drágaságoc
helyheftettec, Arany, ezüst, soc szép és drága köuec.

Imé à Czásárhoz közel más hadban, Pusztá
kerefté fa vólt fel állatásban, Ekefűrés nem vólt à ke
reftében, A mellyet viselténec másod hadban.

Példaul Czásár előt viseltettéc, Harmad hel
lyre még más dolgot bőrzettéc, Egy tiszta arany
tállat fen viseltéc, Mellyet fekete földel meg töltetéc.

Illy nagy drágasága az első tálnac, Méltosá
gat jelentette Czásárnac, A kerefté, senuedéset
Christusnac, Legyen emléközésére Czásárnac.

Rötennyen meg látáslán mássic tálnac, Föl
det nézuén, földé létét tagiánac, Köüelysége ne
lehesse Czásárnac, Legyen emléközete dolgainac.

Emléközém régi lanos papokról, Birodalmok
ról, vduaroc mó tiáról: Sólloc immár mostani la
nos papról, Abissínusloknac nagy királyokrol.

Gyakran vagyon Istennec ilyen dolga, Az
alá valókat fel magasítallya, Fenn valókat mind à
földrele hánya, A Birodalmokat is változtatya.

Nagy birodalmoc kie régen vóltanac, Cza
sáraságoc, Királyságoc vóltanac, Más fejedelemség
alá változtat, Neuezetekben is meg változtatnac.

lanos papoknac is nagy Czásárságoc, Mint

régen nem olly nagy most birodalmoc, Het Király helyén négy most vduarlóior, Nem olly soc országokon birodalmoc.

Tekélletesleg ritka embereknél, Szabadtság kívánság nagy az népeknél, Noha nem volna iob az egy hiwfégnél. Régi és ió móddal meg fiokot rendnél.

58 Rótenetes dolgot neha történne, Szabadtság ért a köz népec fel kelne, Oktalannul viadalokban vesne, Mert Isten vezére Fejedelmekne.

Ez Iános papnac most is ő birodalma, Nagy mert vagyon negyuen egész országa, Ez mellet egy nyihány hódlot országa, Kiknece neki vduarol az Királya.

60 Nagy szép rend tartással mostan is vagyon, Négy Király bintelen vduarban vagyon, Felelégec, soc fő nép vellec vagyon, Más helyekbe menuen, tauozás vagyon.

Soc vdeie országoc kezdetinec, De magua né fackad az egy nemzetne, Ayitatos Iános pap nemzeténe, Változássa sem löt neuzetinec.

62 Soc dolgokat historiákban írnac, Minden dolgok: ő. őc írást hadnac, Kaldeai börtűck: őc mind írnac, Melly nyeluen betűn Romában nyomtatnac.

Igaz egész Biblia nálloc vagyon, Mind ő,wy testamentom nálloc vagyon, vřsége mikor Czafárnac

Farnac vágyon, Irás oluásáfra ő gondia vagyon;
 Az vődie hogy elő ő ebédnec, Király módra
 mindent el kétfutec, Mint módia vagyon fejed-
 lemfégnec, Az asztrához egyedől vl étkénec.

Vonat sátorot gyakrabban a mezőken, Mert
 ot soha semmi hideg nem kén, Sátor körül iffiu
 nép őrzést tésé, Mind ebéd vaczora sátorban lesé.

A loc országokból válogattanac, Három száz
 iffiakat iókat állattac, Nagy fűzetéslec ez iffiaknac
 iárnac, Sátor környül mind éyel nappal vadnac.

Nagy négy Királyoc asztrához szolgálac, Fő
 wrfiac a sátorban forgódnac, Őrző iffiac mind
 vad bórben ot vadnac, Fegyveres kézzel sátor
 környül vadnac.

Íő bort iffié tistira arany pohárból, A sert pe-
 diglen iffiá ő kristallyból, Maga bor sine lárza-
 nec kristallyból, Ségény Magyar meg iffiá fa ku-
 pából.

Érke madar, hall, és vadakból vagyon, Indi-
 aj módra kazdágon vagyon, Főzetéslec neki na-
 gy vagyon, Fejedelmi módra mindé meg vagyó.

Vége mikor kén ő ebédénec, Négy Király-
 ne asztonyoc be vitetnec, Kic vduarlan Czaárné
 hoz ióttac, Czaár előt tanzolnac, éneklenc.

Illy vigaság tételeknec viánna, Ki kéféntőnec
 asztony satorába, Az heréltac vadnac az hordo-
 zásba, Kic be vífic, s ki hozzác satorokba.

72 Tanaczából minden birodalmának, Négy fe-
leléget veszen ő magának, Ezer leanyi négy som-
féd királyoknak, Kicsinos papnak társul be ho-
zatnak.

Azért ez egyic annak hálo társa, De négy
felelég vételnek ez oka, Ha az elsőől magzat né
támadna, Azzok között más Czafárhoz maradna

74 Elmet ha másik is magtalálónne, Az harma-
dic Czafár ágyasa lönne, Azért a többi is vgyá
ot lönne, Vgyan Czafár neue alatt ben lönne.

Temerdeki kazdaglaga Czafárnak, Mert föl
de ilesiő az Indianak, Minden estendőben haró-
for fántnak, Minden estendőn harófor aratnak.

76 Vagyon olly termésle gabonaioknak, A loua-
goc abból ki nem látzanak, Bora bővséggel te-
rem Indianak, Minden fele gyúmölcszec bőuen
vadnak.

lő izü dinnye és füge teremnek, Estendőbe
mind egy máfra le érnek, Egyeb fele gyúmölcszec
mind vgy érnek, Mind fogyatkozá nélkül bő-
velkődnek.

78 Czoda bővség è Scua orfágában, Terem
borso és bab minden holnapban, Estendőig min-
den lakodalmokban, Füge, dinnye, borso, va-
gyon azokban.

Termésle iles minden veteménnek, Czoda
bővsége samárnak, Teucknek, lő louaknak, lu-
hoknak

44
Ioknac és ökröknek, Teheneknek, Soc ezorda öf-
uéreknek.

Ott nagy böczületlen vadnac öfűérec, Fő né-
pektől ió árron meg vétetnek, Abissenus nép köf-
azoc keduesbec, Alà valóc semmire böczültötnek.

Olly fűepen öfűérecet ékesitnek, Abissenusfoc
kiknek kell kedueknec, Ianos pap orfági è neuel
élnec, Mind Abissenusfoknac neuefretnek.

Rég óltá ól foguá ez neuel élnec, Noha or-
fágoc neue kulembeznek, Sceua orfágtól többi
meg gyözetnek, Mert böwféggel, ió népéuel nem
érnek.

Ianos pap is főképpen Sceuát lakia, Mint fű-
lettet földét affe vgyan tarttya, Sceua eget egéf-
gesbnek tarttya, Noha töb orfágit is látogattya.

A Sceua is papoc Romai módra, Missét fol-
gálatnac organa főkba, Azon egyházi öltezet
módiába, Inkáb minden dolgoc az állapotba.

A keresfűség is lefen azon neuébe, Attya, Fiu
és fient Lélec neuébe, Noha fido törűeny nincz
feledetbe, Mert vadnac à környűlmetűlkeedésbe.

Czoda dolga Abissenus nemzetnek, Környűl-
metűléfűe affon népeknek, Nem adhatunc neue-
zettet mostennec, Hólokokra öc béleget is fűtnek.

Romai mód ferént birodalcmban, Egy pa-
tiarcha vagon orfágiban, Patriarcha fűűz ő ál-
lapattyábá, Soc papoc vadnac hozzà halgatásbá.

Ezeknek

88 Ezeknek szabad meg házasulnioc, De hogy
ha meg hal az ő házasfarioc, Nem szabad másod-
szor házassulnioc, A mint à Görög papoknak ő
módio.

Romai vallásból mellyic ki lép, Az à pap e-
rössen meg büntöttetic, Nem mellyic patriarchától
átköztatic, Végezetre chséggel meg öletic.

90 Vagyon Barrara városban lakása, Egy ma-
gas berkes hegyben neki háza, Arnyékos hely
patriarcha lakása, Gyönyörűséges helyen vagyon
háza.

Meg intézuén ő iövedelme vagyon, A déz-
mákból nagy kazdagfága vagyon, Czásár ada-
iában nagy része vagyon, Nagy kazdagfággal
patriarcha vagyon.

92 Felette soc Kalastromoc ot is vadnac, Kikbe
soc törzetes barátoc laknac, Patriarchától azoc
tápláltatnac, Kazdagfágból soc segényt látogatnac
Espotalbeli nagy soc segényeket, Mind az pa-
triarcha életi őket, Ierusalembe soc törzetéseket,
Christus koporsóit látnia sient földet.

94 Látni mint vadnac à hitnec dolgában, Chri-
stus felől valo igaz vallásban, Estendőnként kö-
vetet küld Romában, Minden felől hírt visnec è
dolgokban.

Életénec ha mikor vége leszen, Kéncze, à melly
tölle maraduán leszen, Czásár hazában be szolgál-
uán leszen,

45
van leßen, Választásról hamar nagy gyűlés leßen.

Czac hamar mást ő helyébe választnac, Kit a
tisztire alkolmasb nac talál nac, A ki elmertetic arra
méltóbnac, Nagy wraág hamar adatic annac.

96
Ieles törvényec Abissínusföknac, Kic az Isten
felől hamissat bó nac, Tűzzel meg égettet nec, ké-
nyosztat nac, Az ő poroc felektől fuattat nac.

Valami gyolkosságg ha köstec essic, A gyil-
kos ember hamar meg fogatic, Hólt ember at-
tya fia nac adatic, Élete, halála kezében essic.

98
Meg őli nemellyic nagy soc kénzással, Attya-
fiáért nagy bőrný halállal, Nemelly pedig bőrzé-
dic Kalmárokkal, Aranyat ad nac érte nagy ma-
rockal.

Pogán módra néma bűnben élőket, Röttene-
tes kényocokkal őlic őket, Nem válogat nac semmi
bőmmellyeket, Isten szerént tes nec őc törvényeket.

100
Régi bókássókat nem változtat tyác, Senten-
ciát törvény könywből mondiác, Az oruok nac
ő bőmeket ki tolyác, Egy közenséges rab kezé-
be ad iác.

Olly törvényel ad iác kezébe rab nac, Hogy
ennec bóual kuldullyon azok nac, Hegedűluc ké-
tegeffen azok nac, Egy nap nyugolmat ne ad ió
oruok nac.

Soc tartományokat vellec el iáron, Egy nap
nál többet egyút ne marad ion, Halálos senten-

M

2
tia raytce

4
fia raytoc vagyon, Mulatásoc hogy ha tudásra
vagyon.

Pörbeli dolgot egyebet kic esnec, Mint irása
meg vagyon a törüennec, Mindenket érdeme fe
rönt büntörnec, A mi igaz folyása a törüennec.

Egyic vétéc másiknál a mint nagyobb, Azzó
képpen a büntötésse súlyosb, Nemellyec dolga
lesse sám ki uetés, Ostorozás, vesztözés, tömletzezés

Rút allá s fell hordozzássa nemellynec, Nagy
bídalomra lesse ez vétékessnec, A mint hobbá sul
lyos volta törüennec, Keduezésse semmi nincz o: t
senkinec.

Olly szép móddal menyegzőket bírzenec, Há
zas népnec erőssén meg eskössnec, Nagy lakodal
mokat ackoron tessnec, Soc iámbort lakodalom
ra be gyűtne.

Sőt paráznaság házasoc kössé léuén, Egymá
stól el válnac, a mint ot törüeny, Egyic felis má
fikat meg né öluén, Czac ömagát köteleből meg
mentuén.

Eretnekfég támadás hogy ha lesse, Leg ot
tan a nép nagy támadást tessén, Minden ember
kezébe követ vessén, Köuezéssel annac halála lesse.

Vegyűc elő lanos pap hada módiár, Haddal
ellenfég ellen induláát, Az ő hadánac ió móddal
járását, Kösségnecc iölle épen maradássát.

Elphantot hadához sockat tartnac, Kinec az
háokra

46
háttokra tornyokat raknae, Vitézi módra ékeft-
tőüen vadnac, Kie győzedelemre sokat használnac.

Nagy paranczolat megyen Királyokra, Kie
engedelemmel kétfülnéc hadra, Elő mennec paran-
czolt helyre napra, Kétfec Czafároc mellet viadalra.

12
Temerdeki loc louagoc, gyalogoc, Vgyá meg
hiyhetlen az ő fámoc, Gyalogoc mind kez iyes,
parittyásloc, Az louagoc sisakos, pantzéllosoc.

Vigan vagyon a kösség had vdeien, Mert
nekic iól fogál hadi törvény, Ackor lesen pén-
ze bőuebben gyűlűen, Sánto ember örűl had-
nac vdeien.

14
Soha sánto embert senki nem bánttya, Sánt-
badon sánt, marhaiát is iól adia, Solgálo nép kőf-
séget nem predállya, Mert a Czafár bōw fűzetés
fel tarttya.

Pénz verés noha ninczen orfágiban, Noha
arany, ezűst nagy fokasságban, Hogy ne legyen
pénz meg hamisulásban, Arany, ezűst drabla-
tic apróban.

16
Regi mód szerént őc illy pénzel élne, Arabi-
ai aranyal is élne, Mellyet Arabiabol oda visne,
Semmi fele pénst egyebet nem verne.

18
Ekeffége, payf, kopia, louagnac, Mint itt
nállunc is vagyon rendi annac, Doboc, trombi-
tác hadában harfognac, Mellyel hadat viadalra
inditnac.

Czaſár kezében ez űſt keréſt vagyon, Hadhá-
leua hátán mikoron vagyon, Bizoda'ma mert à
Chriſtusban vagyon, Ő tölle ſegíſég váráſſa va-
gyon.

20 Az el hodlot Királyokban ſokakat, Ir diuán
azoc ellen ő hadakat, Az héwiégre meg haytot-
ta azokat, Nemellyeknec rőtatta el nyakokat.

Többi közet lam à Kaſſán Királynac, Hitet-
lenſége ért mint arulónac, Feiét vétete Czaſár à
Királynac, Rőttenéſſére à töb Királyoknac.

22 Trogloditac, kie mérges nyíllal elnec, Nem ré-
gen vólt engedetlen né lőttec, Ianos pap, David
Atanadidingelnec, Viadalban tölle meg győzet-
tenec.

24 Vgyan azzon nagy Atanadidingell, Beſſage
Királyné aſſony népéuel, Meg viua, meg veré, na-
gy crós vgyel, Hadnagyát meg őlete fő népeckel.

26 Rea menuén Manikongrus királyra, Ki hay-
lot vólt régen à poganſágra, Meg győze ő hoza
az igaz valláſra, Orſagáual őſue illy bedogſágra.

Vig lőuén è dolgon előb indulla, Tormedá-
ra, Nigritác Királynára, Meg győzőn hoza na-
gy adó adáſra, Orſagáual eſec abból romláſra.

28 Az vrán indula à Selamſra, Mahumet hitin
valo Maurus királyra, Kivel két vttal crőſſen
meg viua, Ott el veſe à Czáfár nagyob fia.

Lön crós viadal à két ſél közet, Rőttenetes vér
ontás

44
ontás két had közet, Vón Iános pap azen is
győzedelmet, Vgy indita vissza onnat a népet.

Köny hullása nagy lón fia halálán, Fő népek-
nec viadalban hullásán, Vgvekőzic ezeknec meg
torlásán, Az viadalhoz iob móddal induluán.

Adaia sokfelé az Iános papnac, Mint hogy pa-
ranczol ő soc orfagoknac, Kulembféle adókat a-
zoc adnac, Iános pap Czaárnac be szolgáltatnac.

lő aranyat, nemellyec darabokban, Nemel-
lyec ezüstket pogaczokban, Nékic socféle bar-
mokat czordákban, Iános papnac szolgáltatnac
adóban.

A melly orfág a művel bővelkedic, Czaár-
nac olyan adó szolgáltatatic, Sellyem és Bársony soc
felől vitic, Nemelly orfágból czac sò szolgáltatatic.

Nemelly borfat és rabokat be visen, Sec Ti-
gris vadakat és Oroslánt visen, Szaruassokat, soc
Pardotzokat visen, Vad bőreket nemelly adóba
visen.

De vadakban nagy ő gyönyörűlége, Mirdé
féle vadat tartat kertekbe, Gyönyörkedic azoknac
nézésebe, Népe közt vagyon vadbőr bőczületbe.

Róvid főval irtam az Indiarol, Ki bűvöben
akar érteni abbol, Forgasson historiákat meg ar-
ról, Elég irást találhat Indiarol.

A miot Mande Villai Iános irta, Iouius Pál
Púspec mint magyarásta, Azzekat elutasítom ez

vers folyásra. India állapattya irastára.

36. Segítéget vároc à nagy Istentől, Hogy ha az
én életem nem rővidül, Tőb historiakat adoc ki
versül, Czac legyen bent felsége segítégül.

137. Ezer, őtfázban, és hetuen háromban, Nemes
Kalotásieg tartományban, A ki ira versül Iloria-
ban, Nem vala búue ackoron bánatban,

Laus Deo : Finis,

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

